

**Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program**

2021.

1.BEVEZETÉS	4
1.1. Az óvoda küldetésnyilatkozata	4
1.2. Az óvoda jövőképe	4
1.3. Alapelveink	5
1.4. Pedagógiai munkát meghatározó értékeink	5
1.5. Óvodánk céljai a gyermekek sikeres nevelés-oktatása érdekében	5
1.6. Az óvodapedagógus és gyermek aktív együttműködése	6
1.7. Az óvodapedagógus szakmai elkötelezettsége	6
1.8. Az óvodapedagógus a dajka együttműködése	6
2.GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
2.1. Gyermekkép	7
2.2. Óvodakép	7
3.AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	7
A szükséglet szerepe a nevelési cél érdekében	7
A tevékenységek szerepe a nevelési cél érdekében	8
A képességek szerepe a nevelési cél érdekében	8
3.1. Egészséges életmód alakítása	8
3.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	10
3.3. Anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	11
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	13
4.1. Személyi feltételek	13
4.2. Tárgyi feltételek	14
4.3. Az óvodai élet megszervezése	14
4.4. Az óvoda kapcsolatai	16
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	17
5.1. Játék	17
5.2. Verselés, mesélés	17
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	18
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	19
5.5. Mozgás	20
5.6. A külső világ tevékeny megismerése	21
5.7. Munka jellegű tevékenységek	23
5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	24
6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	24
6.1. Fejlődés várható eredményei	24
6.2. Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése	26
6.3. A gyermekek teljesítményének értékelése:	27
6.4. Tankötelezettség halasztása	28
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
7.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai teendők	28
7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek	29
7.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek	30
7.4. Tehetséges gyermekek fejlesztése -tehetséggondozás	30
7.5.A gyermek adatainak nyilvántartása az óvodában	31
8. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEINK	31
9. GYERMEKVÉDELEM	32

10. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ FELADATAINK, INTÉZKEDÉSEINK	32
11. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	33
12. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	34
13. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE	35
13.1. Az ellenőrzés típusai és formái	35
13.2. A belső ellenőrzések során nyert tapasztalatok elemzése:	36
14. ONLINE PEDAGÓGIAI FELADATOK JÁRVÁNYHELYZET IDEJÉN	36
14.1. Óvodánkban megvalósuló online ovi működés elemei a zárt Facebook csoportokban:	36
14.2. Az online óvodai élet programjának bevezetése	37
14.3. Az online ovi program tartalmának rendező elvei	37
15. MESEVÁR BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA	38
15.1. Bevezetés	38
15.2. Bölcsődei nevelés	39
15.3. A bölcsődei nevelés alapelvei	40
15.4. A bölcsődei nevelés feladatai	42
15.5. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	42
15.6. Mini bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	46
15.7. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.	48
15.8. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere	49
15.9. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások	50
15.10. Gyermeki jogok, kötelezettségek érvényre jutása	50
15.11. Szülői jogok, köteleességek érvényesülése	50
15.12. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme	51
15.13. Mellékletek	51
16. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	60

1. BEVEZETÉS

Óvodai Pedagógiai Programunk, a Tevékenységközpontú óvodai nevelési program alapján íródott. A gyermek központi tevékenysége a játék. A szorgalmas hétköznapok után az ünnepekre való játékos készülődés és az ünnepnapokat fűző bensőséges összetartozás élménye a szocializáció melegágya, melyben fontos szerep jut az egymásra való odafigyelésnek a másság elfogadásának. Gazdasági, társadalmi válság által erősen érintett térségben élünk. Sok családnak okoz gondot a mindennapi megélhetés, a létbizonytalanság. Az óvodába érkező gyermekeken keresztül betekintést nyerhetünk a családok életébe, melyek életkörülményei az idők során egyre inkább negatív irányba változott. Ennek fő oka a munkanélküliség, valamint a megélhetési problémák. Gyermekvédelmi munkánk fő motívumai a prevenció, a segítségnyújtás, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretet pótlás jellemző. A gyermekvédelem minden óvónőnek feladata. A jövő nemzedékéért érzett felelősség körültekintő döntéshozatalt kíván az oktatásban résztvevőktől: fenntartótól, pedagógusoktól és szülőktől egyaránt. Ezért törekszünk a még jobb együttműködés kialakítására. Az eredményes munka szolgálatába kívánjuk állítani az egyéni bánásmód különböző formáit, úgy a tehetséges, mint a felzárkóztatást igénylő gyermekeknél. Célunk, hogy minden gyerek a neki megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön. Célunk megvalósítása érdekében igen nagy súlyt helyezünk a családokkal kialakított együttműködésre, valamint kiemelt feladatnak tekintjük a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek életesélyeinek javítását.

Óvodánk Békés megyében Magyarbánhegyesen a falu központjában helyezkedik el. 2018. júliustól Önkormányzat intézményeként „Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde” néven működünk.

Az intézmény neve: Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde

Magyarbánhegyes Árpád u. 48. 5667

Tel: 06-68/634 378

06-20/325 35 40

Fenntartó:

Községi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala

Magyarbánhegyes Jókai u. 38. 5667

Tel: 68/480-000

06-20/955 71 79

Intézményvezető:

Szász Károlyné

Az óvodai csoportok száma: 2

Férőhelyek száma: 69

OM: 201 932

1.1. Az óvoda küldetésnyilatkozata

Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek élmény-gazdag környezetben az egyéni fejlődési ütemük tisztelet betartásával önálló gondolkodású, autonóm személyiséggé váljanak. Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésén keresztül, a gyermekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával tovább alakítsuk személyiségüket, társas kapcsolataikat, viselkedési szokásaikat, nyelvi nevelésüket az integráció lehetőségének biztosításával. Olyan magatartásforma kialakítására törekszünk, amely a környezet iránti érzékenységben teljed ki. Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését a más társadalomból, országból érkezett gyermekek integrálása esetén. Gyermekközpontúság, élményre épülő játék központúság, kommunikáció, szociális érzékenységre nevelés. Mind ez a gyermekek sokszínű tevékenységeink biztosításával kívánjuk elérni, egy olyan nevelési rendszerben, melynek feltétele a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodó optimális környezet.

1.2. Az óvoda jövőképe

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul, biztonságos környezetével, szeretetteljes és mindenkit elfogadó családi légkörével. A gyermekek és szülők kívánságát, elégedettségét mérlegelve, a gyermek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket. A gyermekeket önálló személyiségnek fogadjuk el, akik saját ritmusban fejlődnek. A törődő gondoskodás nyomán megtanulják

saját szükségleteik kielégítését. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében fontos feladatnak tekintjük:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését,
- tudjanak kapcsolatokat teremteni, jól kommunikálni,
- éljünk harmóniában környezetünkkel és önmagunkkal,
- váljanak nyitott személyiségű és toleráns,
- legyenek olyan képességeknek és készségeknek birtokában, amelyek lehetővé teszik számukra a világ dolgaiban való eligazodást.

Ebből következően gyermekközpontú óvodánkban a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére törekszünk, elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását, biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

1.3. Alapelveink

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködés során a segítség családhoz illesztett megoldásait.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör feltétele és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembe vétele, szükségleteinek kielégítése.
- Az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazítjuk a pedagógiai intézkedéseket, a műveltségtartalmak közvetítését, a gyermekek személyiség fejlesztését és egyéni képességeinek kibontakoztatását, az egyéni bánásmód elve és az esélyegyenlőség előmozdítása alapján.
- A gyermekek folyamatos értékelése során érvényesülnek a pozitív eredmény érdekében a jutalmazás elvei és formái.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek sajátos nevelési igénye kapcsán megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képességfejlesztés és integráció.

1.4. Pedagógiai munkát meghatározó értékeink

- **Értékközvetítő szemlélet:** óvodánk, mint nevelési intézmény a 3 - 7 - 8 éves gyermek személyiségének kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Számunkra érték a szeretet, egymás elfogadása, a tudás, a kultúra, az egészség, a gyermek és egymás tisztelete, elfogadása. Mindez magában hordozza az átlagtól eltérő, a másságot toleráló magatartást is. Kulturális érték az anyanyelv Mindezekből kiindulva épít programunk a kulturális értékekre és a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra. Programunk sikerét, megvalósulásának színvonalát, vagy esetleges kudarcát is meghatározhatja az óvónők személyisége, a nevelőtestület légköre, a vezető közreműködése.
- **Óvónő személyisége, stílusa:** Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- **Változásokra nyitott környezet:** Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.
- **Közéleti tevékenység:** A társadalmi környezettel való kapcsolattartás szempontjából meghatározó szerepük van a település hagyományainak, rendezvényeinek. Az óvoda része a településnek, ezért fontos, hogy aktívan bekapcsolódjon a közéletbe.

1.5. Óvodánk céljai a gyermekek sikeres nevelés-oktatása érdekében

Célunk az egészséges gondozás, életmódra nevelés, szocializáció és kooperáció, ill. az anyanyelvi

nevelés elősegítése a gyermek érzelmein át a családok aktív együttműködésével. Azonosulunk a tevékenység-központú óvodai nevelés céljával, mely a 3-7 éves gyermek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítését vallja.

- A teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- Az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

1.6. Az óvodapedagógus és gyermek aktív együttműködése

Az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Mindezt fontos a program megvalósítása érdekében a csoportonkénti két óvodapedagógus és egy dajka biztosítása.

Programunk alapján a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. A gyermeket ugyanis saját környezete, tapasztalatai, élményei befolyásolják, amit nem hagyhatunk figyelmen kívül a nevelés folyamatában. Ezekre az élményekre, tapasztalatokra építünk és tervezzük a tevékenységeket. Törekszünk a gyermekek érdeklődésének folyamatos fenntartására, hogy aktivitásuk fennmaradjon a tevékenység végéig.

1.7. Az óvodapedagógus szakmai elkötelezettsége

Óvodapedagógusaink pedagógiai tevékenységüket folyamatosan elemzik, értékelik és fejlesztik. Önképzések és szervezett továbbképzések útján arra törekednek, hogy gazdagítsák ismereteiket a pedagógiai munka területén. A megszerzett ismereteket beépítik pedagógiai munkájukba. Feladatot vállal és együttműködik, a tervezett témák, a szervezett programok megvalósításában. Igénye, hogy az óvodapedagógia legújabb eredményeiről folyamatosan tájékozódjon.

Törekszik pedagógiai kommunikációjának folyamatos fejlesztésére. Szóbeli és írásbeli kommunikációját folyamatosan elemzi, értékeli, fejleszti. Szakirodalmi tájékozottsága írásbeli munkájában megnyilvánul. Hatékony kommunikációra és együttműködésre képes a

különböző társadalmi rétegekkel (szülő, gyermek, vezető, külső partnerek). Lehetőség szerint alkalmazza az intézményen belüli és kívüli szakmai kommunikáció online formáit. Igyekszik alkalmazni az információszerzésnek, szakmai együttműködésnek intézményen kívüli lehetőségeit is. Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést segítő digitális eszközökről, annak használatáról és lehetőség szerint alkalmazza is őket. Szakmai munkájában felhasználja a szakmai útmutatókat, valamint a CD, DVD lejátszó, projektor, laptop, számítógép adta lehetőségeket. Pedagógiai tevékenysége során új tapasztalatszerzési módokat, munkaformákat képességfejlesztő eszközöket igyekszik alkalmazni. Óvodánk fejlődése érdekében részt vesz, szerepet vállal intézményfejlesztő tevékenységben, pályázat írásban, pályázat megvalósításban.

1.8. Az óvodapedagógus a dajka együttműködése

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzátartozik. Célunk az óvónői és a dajkai munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében. A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolttá válik, mert a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszéd stílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. A dajka kompetens szerepköri feladatai: Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése. A gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbítása. A saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése. Lelki egészségének védelme. Az óvónő útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket. Segítse a gyermekek tevékenységét, de ne csinálja meg helyettük.

2.GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul, biztonságos környezetével, szeretetteljes és mindenkit elfogadó családi légkörével. Biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését és elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. A gyermekek és szülők kívánságát, elégedettségét mérlegelve, a gyermek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket. A gyermekeket önálló személyiségnek fogadjuk el, akik saját ritmusban fejlődnek. A törődő gondoskodás nyomán megtanulják saját szükségleteik kielégítését. Segíteni kell önmagunk megismerésében, fontosságának megtalálásában. Minden gyermek őszinte légkörre és bizalomra vágyik. Célunk, hogy a gyermekek az óvodai élet mindennapi kalandjai során társaival, a felnőttekkel, környezetével szemben váljanak:

- képessé a szeretetre, érzékenyvé, őszintévé,
- birtokában legyenek olyan képességeknek és készségeknek, amelyek lehetővé teszik számukra a világ dolgaiban való eligazodást,
- tudjanak kapcsolatokat teremteni, jól kommunikálni,
- éljünk harmóniában környezetünkkel és önmagunkkal,
- nyitott személyiségűvé és toleránssá.

2.2. Óvodakép

Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek élmény-gazdag környezetben az egyéni fejlődési ütemű tisztelet betartásával önálló gondolkodású, autonóm személyiséggé váljanak. Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtésén keresztül, a gyermekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával tovább alakítsuk személyiségüket, társas kapcsolataikat, viselkedési szokásaikat, nyelvi nevelésüket az integráció lehetőségének biztosításával. Olyan magatartásforma kialakítására törekszünk, amely a környezet iránti érzékenységekben teljesebbé válik. Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését a más társadalomból, országból érkezett gyermekek integrálása esetén. Gyermekközpontúság, élményre épülő játék központúság, kommunikáció, szociális érzékenységre nevelés. Mind ez a gyermekek sokszínű tevékenységeink biztosításával kívánjuk elérni, egy olyan nevelési rendszerben, melynek feltétele a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodó optimális környezet.

3.AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A szükséglet szerepe a nevelési cél érdekében

A gyermek, fejlődő személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. Tudatosan alakítjuk, építjük, kombináljuk a nevelő hatásokat, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatására törekszünk.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- az egészséges óvodai környezet megteremtése,
- a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása,
- a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása,
- a gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése.

A tevékenységek szerepe a nevelési cél érdekében

A 3-7 éves korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvés, változás felkelti a gyermek figyelmét, és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy, a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodáskorú gyermeknek. Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve segítheti elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakozását a csoportban. A gyermek számára a játék lehet munka is és fordítva. A közösségért végzett feladat lehet játék, esetleg a szabadidő kellemes eltöltése.

Óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- az óvónó modell szerepe a tevékenységekben,
- tevékenységekben, a tevékenységek által neveljünk,
- többfajta tevékenység gyakorlásához biztosítsuk a megfelelő feltételeket (hely, idő, eszköz, ötlet).
- Változatos módszerek, tanulásszervezési eljárások megválasztásával építünk kíváncsiságra.
- a tevékenység megszervezésében támaszkodjunk a gyermekek élményvilágára,
- komplexitást alkalmazva kihasználjuk a tevékenységi területek közötti kapcsolódási lehetőségeket.
- A tevékenységek során igyekszünk beépíteni az online információszerzés lehetőségét (képek, zenék, hangok)

A képességek szerepe a nevelési cél érdekében

Nagyon fontos szem előtt tartunk minden gyermek más-más személyiség. Természetesen, hogy a gyermekek nem érnek, fejlődnek azonos ütemben, s igen eltérőek lehetnek az adottságok sokszínűségéből adódóan a képességek. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása. Figyelmünk középpontjában az egyén képességei, részképességei kerüljenek. A tevékenység szervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással. A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az óvodai élet minden területén.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- biztosítsuk a gyermekek számára a képességeik kibontakozásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit,
- a gyermeket folyamatosan figyeljük meg, hogy tiszta képet szerezzünk meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjünk a képességek fejlesztésére,
- vegyük figyelembe a kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekeket egyéni fejlesztési terv alapján, gyakoroljunk hatást rájuk,
- minden gyermek képességét önmagához-a saját lehetőségeihez-viszonyítva igyekezzon fejleszteni.

3.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja: a gyermekek egészséges életvitel – igényének alakítása, testi – lelki fejlődés elősegítése szoros együttműködésben a családdal. Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása. A gyermekek váljanak képessé testi szükségletek önálló kielégítésére. Fontosnak tartjuk a szülők, szakemberek (védőnő, háziorvos) bevonását a hatékony fejlesztés érdekében. A gyermekek egészségének óvása, megőrzése érdekében folyamatos szűrővizsgálatokat biztosítunk a gyermekek számára (hallásvizsgálat, látásvizsgálat, ortopédiai vizsgálat, védőnői szűrővizsgálatok), hely és idő biztosításával. Ezeknek a vizsgálatoknak a célja a gyermekek testi – fejlődésbeli rendellenességeinek időben való felismerése. Feladatunk a szülő tájékoztatása a gyermek problémáiról, mindehhez nagyfokú empátia és tapintat szükséges.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek egészségének óvása és megőrzése.
- A gyermekek gondozása a betegségmegelőzés szokásainak alakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alapjainak elsajátítása.

- Megfelelő életritmus kialakítása az életkori sajátosságokat szem előtt tartó következetes ugyanakkor rugalmas napirend (folyamatos tízórai) és heti rend szervezésével.
- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása, jó szokások kialakítása.
- Testi képességek, fizikai erőnlét, edzettség fejlesztése változatos tevékenységformák biztosításával.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő időt, fokozottabb odafigyelést biztosítunk.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A **gondozás** óvodai nevelésünk egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a kisgyermekek szükségleteinek kielégítését, elősegíti a növekedést, fejlődést, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához. Az optimális fejlődést szolgálja az óvoda szokásrendszere, amely az egyes gyermekek adottságait figyelembe biztosítja a gyermekek fejlődését, a környezethez való alkalmazkodást. A szokások alakítását már kiscsoportban megkezdjük, hiszen a későbbiekben már az elsajátított szokásokra kell építkeznünk magasabb szinten.

A befogadás, nagyon sok türelmet, gyöngédséget és időt igényel a gyermekek beszoktatása. Nem célszerű az új gyermekeket egyszerre fogadni. Mindenki számára megnyugtatóbb a fokozatos és folyamatos beszoktatás. Így 2-3 új gyermekre kell fokozott figyelmet fordítani és jut időnk a többi gyermekkel való foglalkozásra is. Ilyenkor a gyermek és a szülő egyéni igényei szerint először 1-2 órát, majd egyre hosszabb időtartamot tölt el a gyermek az óvodában. Nincs szabály arra vonatkozóan, meddig tartson a beszoktatás. 1-2 héti vagy tovább? Minden gyermek esetében egyénileg a szülővel közösen kell ebben a kérdésben dönteni. Szeptembertől kezdve folyamatos lehet az új gyermekek fogadása és az akár októberig elhúzódhat. A beszoktatás alatt és azután is lehetővé tesszük, hogy a gyerekek kedvenc játék szereiket behozhassák az óvodába. A csoportban lévő régebbi gyermekeket is felkészítjük elő az újjak fogadására, hogy minden tekintetben biztosítva legyen a szeretetteljes légkör és a jó hangulat az ismerkedés időszakában.

A **napirend,** helyes életritmus egy állandóságot biztosít a gyermekek számára. A helyesen kialakított életritmus visszahat az életfolyamatokra, ezért rugalmas, de a gyermekek élettani szükségleteit kielégítő napirendet tervezünk, amelyben érvényesül a folyamatosság és rendszeresség. Napirendünkben a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége a szabad játék kapja. Az egyes tanulási tevékenységekre fordítható idő rugalmas a körülmények és váratlan események hatására. A tevékenységekben való elmélyüléshez biztosítjuk a nyugalmat, kiegyensúlyozott légkört, eszközöket és helyet. A mozgás és szabad levegőn való tartózkodás évszaktól függetlenül elengedhetetlen része mindennapjainknak. Fontosnak tartjuk a téli időszakban is a szabad levegőn végzett rendszeres testmozgást, mert ezzel is a gyermek edzettségét, ellenálló képességét növeljük, valamint betegségmegelőző szerepét hangsúlyozzuk. Hangsúlyozzuk nevelő – oktató munkánk során az óvónő modell szerepét.

Étkezés mennyiségi és minőségi szokásainak alakításának az egészséges életmód kialakításánál fontos szerepe van. Mivel a gyermekek különböző szociokulturális környezetből érkeznek, így eltérő étkezési és táplálkozási szokásaik vannak. Feladatainkat nagymértékben meghatározza, és személyes példával igyekszünk lerakni a kulturált étkezés alapjait. Rászoktatjuk őket a helyes evőeszköz használatára. Személyes példával mutatjuk meg hogyan kell az asztalnál ülni. A naposok megtanulják az izléses terítés alapjait. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a gyümölcsök, zöldségek betegségmegelőző funkcióira.

Testápolási szokások gyakorlásával tudatosítjuk betegségmegelőző funkcióját és fontosságát. Folyamatosan felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy mi történhet, ha elmulasztják ezt a tevékenységet rendszeresen és igény szerint elvégezni. A testápolás terén is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között, ezért fontosnak tartjuk itt is a személyes példaadást. Fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk őket az önálló tisztálkodásra. Megtanítjuk és gyakoroltatjuk a kézmosást, arcmosást, fogmosást, fésülködést, WC használatot.

Öltözködés - alkalmazkodás az időjáráshoz, de formálja a gyermekek igényességét és önállóságát. A gyermekek ruházata legyen kényelmes, praktikus, réteges, hogy a gyermek a nap folyamán bármikor igénye szerint fel, illetve levehesse ruháját. Minden szülő biztosít gyermeke számára váltóruhát, pizsamát, tornanadrágot, váltócipőt. A kisebbeket folyamatosan szoktatjuk az önálló öltözködésre, vetkőzésre pl: délutáni pihenés, testnevelés foglalkozás, séták. Állandóan felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy ruhadarabjaikat fordítsák ki és próbálják meg összehajtani. Rögzítjük a helyes munkafogási sorrendet, rendszeretetre neveljük őket.

Pihenés a gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges. Fontos, hogy biztosítsuk a megfelelő körülményeket. Lefekvés előtt alaposan kiszellőztetünk, tiszta és rendezett környezettel csendet és nyugalmat biztosítunk. Kedvenc mesékkel hangoljuk a gyermekeket az alvásra. Saját párnákkal, kedvenc állataikkal álomba ringatják magukat. A gyermekek ébresztése halk zenével történik, biztosítva elég időt

számukra az ébredéshez. Akik nem igénylik az alvást azok a gyermekek csendesen és nyugodtan pihenhetnek. A rendszeresség elve érvényesül ennél a tevékenységnél, így biztosítva a szervezet regenerálódását.

Edzés, mozgás szintén fontos feladat az egészség megőrzéséhez. A mindennapi testnevelés, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi képességeit. Fontos, hogy tevékenységek végzése közben figyeljenek egymás testi épségére. A rendszeres testedzéssel igyekszünk mozgásukat össze rendezettebbé tenni. A szervezett és spontán adódó testedzések jól szolgálják mozgáskoordinációja fejlesztését. Sok időt töltünk az udvaron amennyiben az időjárás engedi. A szabadban töltött minél több idő is hozzájárul a gyermekek egészségének, erőnlétének fokozásához. A levegőztetés idejére is gondoskodunk a gyermekek tevékenységének megszervezéséről. Téli időszakban nagyon kedvelik és örömmel vesznek részt a közös szánkózásban, hógolyózásban és hóemberépítésben. Nyári kánikulában ügyelünk arra, hogy ne hevüljenek túl, tevékenységeiket árnyékos helyre vagy csoportszobába tervezzük. A mozgás fontos szerepet tölt be a gyermek életében, hiszen ismereteinek jelentős részét mozgásos – cselekvő manipuláló tevékenységgel szerzi. A mozgással mozgásaktivitás kielégítése a cél. Szervezünk közös programokat a szülőkkel pl: kirándulás és gyermeknap (közös bemelegítés, ügyességi játékok, sorversenyek szülőkkel együtt), ezzel is pozitívan befolyásolják a család – óvoda kapcsolatát. Mindennapi munkánk során fontos feladatunk a gyermekek testi épségének védelme, baleset megelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Napirendünk kialakításánál fontosnak tartottuk a környezet védelmére nevelést, illetve a környezetünk megóvásához kapcsolódó szokások alapjainak elsajátíttatását. A környezet károsító tényezőket és magatartásformákat elutasítjuk. Ügyelünk arra, hogy közvetlen környezetükben vigyázzanak a berendezési tárgyakra, ne rongálják őket. Megtanítjuk őket mindezek rendeltetésszerű használatára.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok hozzásegítik a gyermekeket:

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészséges táplálkozás: magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a baleset-megelőzés,
- a személyi higiénié területére terjednek ki.

3.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja: Az óvodáskorú gyermek viselkedésének, magatartásának meghatározói az érzelmek. Ezért fontos hogy olyan otthonos légkört biztosítsunk, amelyben érzelmileg biztonságban van, valamint teremtsünk esélyt a különböző szociokulturális helyzetből érkező gyermekek számára együttműködésre és közösségi normák elsajátítására. Szeretettel fogadunk minden gyermeket. Személyiségünkkel biztonságot és nyugalmat sugárzunk. Időt, lehetőséget biztosítunk a gyermekek megismeréséhez, fejlődéséhez. Gondot fordítunk arra, hogy a gyerekek figyeljenek egymásra, érdeklődjenek egymás iránt és segítsenek egymásnak és a felnőtteknek. Segítjük, hogy a baráti kapcsolatokban a pozitív tulajdonságok hassanak a párokra. A közös tevékenységekkel, kirándulásokkal, ünnepélyvel segítjük, hogy jó kapcsolat alakuljon ki a más csoportba járókkal is. Különösen a játékban teremtünk alkalmat a társas kapcsolatok megerősítésére. Türelmesebb várakozásra szoktatjuk őket. Napi életünk során észrevetjük a gyerekekkel a mindennapok apró csodáit, aminek örülni kell és érdemes. A gyerekekkel való jó kapcsolatunk alapja mindennemű pedagógiai munkánknak. Minden gyerekhez őszintén és szeretettel fordulunk. Személyes példamutatással segítjük, hogy a gyerekek elfogadják a másságot. A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatózó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A **beszoktatás** meghatározza a gyermek óvodához, óvónőhöz való viszonyát. A beszoktatás első feladatának a családdal egyeztetett családlátogatást tekintjük. Így találkozunk először a gyerekekkel. A fokozatosság elvét gyakoroljuk, alkalmazzuk a beszoktatás során. Kedvenc tárgyát, játékát hozhatja az óvodába alváshoz, játékhoz. Az **ünnepek**, ünnepélyek kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből. Ezek megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyerekek együvé tartozását. Vannak zárt és nyílt körű ünnepélyek. Ezeken, az ünnepélyeken a gyermek élvezi, hogy együtt ünnepelt a családjával.

Óvodapedagógus feladatai:

- barátságos, derűs légkör kialakítása, mely biztonságérzetet ad minden gyermeknek;
- napi személyes percek biztosítása;
- követendő felnőtt viselkedési minták legyeneke;
- biztosítani kell a gyermek-gyermek közötti pozitív kapcsolat kialakulását, másság elfogadását;
- a nevelési célok közvetítése során figyelembe venni a gyermek egyéni sajátosságait, differenciált bánásmódot;
- felnőtt kommunikációjának, bánásmódjának és viselkedésének modell szerepe;
- érzelmek kifejezőképességének fejlesztése;
- Az érzelmi válságba került gyermekek helyzetének oldása,
- A gyermek önkifejezésének elősegítése.
- Hagományteremtés: óvoda-család kapcsolat erősítése „Családi nap” megrendezésével.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő időt, fokozottabb odafigyelést biztosítunk, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködünk.

A közösségi nevelés célja: A gyermek én tudatának fejlődése során az óvodában társaival, felnőttekkel és a szűkebb-tágabb környezetével jó, bensőséges kapcsolat alakuljon ki, és az együttműködés jellemezze. Esélyteremtés biztosítása a különböző szociokulturális helyzetből érkező gyermekek számára.

A közösségi nevelés területei óvodánkban: óvodán belüli tevékenységek (kezdeményezések, foglalkozások, gyermekek közös tevékenysége, beszoktatás, ünnepélyek, jeles napok) óvodán kívüli tevékenységek (rendezvények, kirándulások, családi napok)

Óvodán belüli megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

- Barátságos, derűs légkör kialakítása.
- Anyanyelvi nevelés, kommunikáció kiemelt szerepének hangsúlyozása.
- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel.
- A közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI gyermekek beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a gyermeki közösségben.
- A gyermekek kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- Konfliktusmegelőzés módszereinek tudatos alkalmazása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel, differenciált bánásmóddal.
- Szociális tanulás lehetőségének kihasználása (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (frontális, mikro csoport, páros munka, egyéni munka) a segítő együttműködés, közös feladatmegoldás, csoport közösség erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes csoportokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Óvodán kívüli megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

- Átgondolt tervvel, szervezéssel és a tevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- Változatos helyzetek biztosítása társas kapcsolataik alakítására.
- A kirándulások tevékenységeivel a természet szeretetét és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- Együttműködés és kommunikáció elősegítése érdekében online eszközök alkalmazása.

3.3. Anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés célja: valamennyi tevékenységi forma keretében megjelenik. Elvárás, hogy az

anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes minta adással és szabály közvetítéssel (javítgatás elkerülésével) valósuljon meg az óvodai nevelő munkánk során.

Óvodába érkezéskor érzelmi kapcsolatot alakítunk ki a gyermekkel és próbáljuk ösztönözni őket arra, hogy élményeiket, érzelmi állapotukat, hogy ha úgy érzik bátran kibeszéljük a nap folyamán erre sűrűn adódik lehetőség Minden nap mondunk verset, mesét, mondókázunk. Pihenőidő alatt, szöveg-hűen eszközök nélkül mesélünk. Így próbáljuk fejleszteni az egyéni belső kép kialakítását. Mesével hatunk érzelmeikre, képzeletükre Az anyanyelvi nevelésnek fontos része a bábozás, dramatizálás melyeken keresztül gazdagodnak a gyermekek irodalmi élményei. Változatos kommunikációs helyzetekben nő a gyermekek beszédaktivitása, bővülnek társas kapcsolataik. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik személyisége. Személyes példákkal (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözzük a gyermekek közötti kommunikációt.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az új gyermek érkezésénél, illetve évente egy alkalommal felmérjük a gyermek beszédállapotát az eredményt a fejlődési naplóban rögzítjük. A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása óvodánk logopédus szakemberek bevonásával történik.
- Bármikor fejlődési problémát tapasztaltunk szakember (orvos, logopédus, fejlesztőpedagógus) beavatkozását javasoljuk.
- Beszédünkkel modellt nyújtunk, ügyelünk a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre.
- Törekszünk olyan kommunikációs tér megteremtésére, amelyben lehetőséget adunk a gyermek közlési vágyának kiéléséhez.
- Közléseket, mondanivalónkat a gyermekek életkorának megfelelően, érthetően és nyelvtanilag helyesen fogalmazzuk meg.
- Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakorolhatjuk a gyermekekkel, kérdésekkel véleményalkotásra ösztönözzük őket.
- Anyanyelvi játékok gyakorlásával beszédfejlesztés.
- Fejlődjön a gyermekek beszéd hallása, beszédmegértése a DIFER mesék alkalmazásával.
- A kommunikáció és metakommunikáció különféle eszközeinek alkalmazásával bővüljön szókincsük, fejlődjön önkifejezése.
- Egyéni képességek kibontakozásának támogatása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a gyermekek motiváltságának növelése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő időt, fokozottabb odafigyelést biztosítunk.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

2. Minden óvónő legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
3. Az óvoda élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
4. Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
5. Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
6. Tartson rendszeres kapcsolatot szülőkkel, kollégákkal.
7. Csoportjában megtervezett egész nevelési évi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
8. Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
9. Közvetlen kolléganőjével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
10. Az óvodai tevékenységei során feladatait a szervezet működési rendszerének megfelelően végzi.
11. Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságok bekapcsolódik.
12. A munkatervben előírt kirándulásokon, óvodai rendezvényeken részt vesz.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul, biztonságos környezetével, szeretetteljes és mindenkit elfogadó családi légkörével. A gyermekeket önálló

személyiségnek fogadjuk el, akik saját ritmusban fejlődnek. Pedagógiai feladatunk, a gyermeki személyiség fejlesztését a gyermek adottságaiból kiindulva képességeit és szükségleteit figyelembe véve tevékenykedtetésen keresztül kívánjuk megvalósítani. A gyermek magában hordozza fejlődésének, önmegvalósításának minden csíráját, a pedagógus feladata, hogy kibontakoztassa ezt. Nevelőmunkánk akkor eredményes, ha a gyermekek személyiségét megismerjük, elfogadjuk, érzelmi biztonságot teremtünk számukra. Egyéniségüket tiszteletben tartva törekszünk arra, hogy az új ismeretek befogadására nyitottak és felkészültek legyenek.

Óvodánkban a képességfejlesztés fő területei, meghatározó irányai korosztályonként eltérnek, hiszen nem fejleszthetünk egy-egy óvodás vagy egy iskolás gyermeket ugyanazon elvek szerint. A területek nem fontossági sorrendben vannak felsorolva, rangsort nem is szabad felállítani, hiszen egyik képességünk segíti a másik működését, fejlődését, kiegészítik egymást, ezért nem is érdemes rangsorolni őket.

- **Téri tájékozódás** (orientáció) és a saját és mások testéről alkotott fogalmaink (testséma). A világ megismerésének első lépése a testünk, testrészeink pontos megismerése. Ahhoz, hogy a térben megtalálhassanak dolgokat, vagy eltaláljanak egy bizonyos utcába, pontosan kell tudniuk tájékozódni.
- **Anyanyelvi** (verbális) és kommunikációs képességek szintén nagyon fontosak, hogy megérthessük, ezáltal feldolgozhatjuk a különböző információkat, ezen képességeik segítenek megérteni egy mese történetét, vagy megértetni magunkat másokkal, segítenek kifejezni érzéseiket, vágyaikat, szükségleteiket. Ezért nagyon fontos a szókincs folyamatos bővítése, a beszédészlelésének és megértésének fejlesztése óvodás korban, ugyanis ekkor alapozzuk meg gyermekünk anyanyelvi képességeinek nagy részét.
- **Megismerő funkciók**, ami nem más, mint, az érzékelés, észlelés (látási és hallási percepció, a kéz finom-mozgásai, ügyessége) a figyelem és emlékezet (hallási és látási) és a gondolkodás (logika, képzelet, fantázia, kreativitás) képességei. A következő képességek segítenek megismerni, megérteni, feldolgozni a körülöttük zajló dolgokat, segítik a mindennapjaikat, ami egy felnőtt számára természetes. Bele sem tudunk gondolni, mennyi mindent kell elsajátítania, és belsővé tennie egy óvodás gyermeknek, hogy felnőttként rutinszerűen, észrevétlenül használhassa ezeket a képességeket.

Ezen rész-képességek fejlesztését végezzük OKOSKOCKA fejlesztő eszközcsalád segítségével egyéni, mikro csoportos és csoportos fejlesztő foglalkozások keretében, játékos és szórakoztató formában, hogy gyermekeknek észrevétlen móka legyen a fejlődés.

Óvodapedagógus feladatai:

- Olyan szeretetteljes légkör kialakítása, amely a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit tartja szem előtt, jó közérzetet biztosít.
- Fontosnak tartjuk a gyermeki személyiség tiszteletét, elfogadását, megismerését és a róluk való gondoskodást. Az egyéni bánásmód és a differenciálás minden gyermeknek jár.
- Sikerorientált, kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, problémáik megoldásában aktívan közreműködő, sajátos megoldást kereső gyermekek nevelése.
- A gyerek fejlettségéből kiinduló, természetes környezetben, játékban öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra, ismeretekre épülő képességfejlesztés.
- Törekvés a gyermeki szabadság és az óvónők módszertani szabadságának biztosítására.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél egyéni fejlesztés, szocializáció.
- Mindenki önmagához mért értékelése, fejlődés elősegítése.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

Óvodánkban 6 fő dolgozó biztosítja az intézmény zavartalan működését. A nevelőmunkát 1 fő óvodavezető 2 fő óvodapedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens látja el a kettő gyermekcsoportban. Az óvónők munkáját 2 fő szakképzett dajka segíti. Minden óvodapedagógus felsőfokú szakképesítéssel s e mellett a pedagógus életpálya szerint 1 fő Mesterpedagógus, 2 fő Ped. II. A nevelési folyamatban az **óvodapedagógust** kulcsfontosságú szereplőknek tekintjük, hiszen a példa a leghatásosabb nevelőerők egyike óvodáskorban. Éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógus bizottságot, harmóniát sugárzó egyénisége, beszédstílusa, kommunikációja példaértékű legyen. A család és az óvoda

közötti kapcsolatot tapintatosan, a gyermekek érdekeit figyelembe véve mélyítse.

A gyermekek és az óvodapedagógusok kapcsolatát az aktív és kölcsönös együttműködés jellemzi. Ez a pedagógiai magatartás feltételezi az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség meglétét. A pedagógus közösség személyi összetételében az állandóság a jellemző. Az óvodapedagógusok jól képzettek, nagy szakmai tapasztalattal rendelkeznek, jól szervezettek, magas pedagógiai színvonalon teljesítik nevelői hivatásukat. Élnek a módszertani szabadság lehetőségével, amelyet önképzéssel és szakmai továbbképzéseken szerzett újabb ismeretekkel erősítenek meg. Az óvodák sajátos arculatának kialakításához minden óvónő személyiségének sokszínűségével, továbbképzési tapasztalatainak átadásával és kooperációs készségével járul hozzá. Az együtt dolgozó óvónői párok kialakítása is az azonos pedagógiai érdeklődés, egy pedagógia iránt vállalt elkötelezettség szerint történik.

A nevelőmunkát három **dajka** segíti. Folyamatos munkarendben lépcsőzetes munkakezdéssel, teljes nyitvatartási időben dolgoznak. Munkarendjük kialakításánál elsődleges szempont, hogy minden gyermekcsoport ellátottsága biztosított legyen. Támaszai, segítői a pedagógiai munkának, amelyet mindenkor az óvodában és a csoportban dolgozók összehangolt munkájával érünk el. Feladatkörük rendkívül sokrétű (gondozás, takarítás, mosogatás, udvar gondozás). A sokirányú feladat miatt a nevelőmunka területén csak a gondozási feladatok ellátásában tudnak segíteni. Részvétele nélkülözhetetlen a nevelőmunkában, ezért fontosnak tartjuk, hogy tanév elején és ciklusonként folyamatosan tájékozódjanak a nevelési feladatokról, az óvónői elvárásokról saját csoportjukban. A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, akik éppúgy, mint az óvodapedagógus értékrendjével, magatartásával, beszéd stílusával mint a gyermekek számára. Fontosnak tartjuk, hogy tájékozott legyen az óvoda, az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Óvodánk minőségét az adja, hogy ideális tárgyi környezetben innovatív nevelőtestületünk elsősorban a gyermekek és szülei véleményét figyelembe véve folyamatosan javítja az óvoda működését, igyekezve megtartani az óvoda hagyományos funkcióját, a gyermekek boldog óvodás éveinek megteremtését.

4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk 69 férőhelyes két csoportos óvoda. Gáz-központifűtés, csatornázott, van hideg- meleg víz. Az Önkormányzat által épületfejlesztésre benyújtott pályázat során megtörtént az óvoda épület akadálymentesítése, külső – belső felújítása, nyílászárók cseréje, új vizesblokk kialakítása, fűtési rendszer korszerűsítése, tetőszerkezet felújítása, egy felnőtt és egy gyermek akadálymentes mellékhelyiség kialakítása. Új mosdó és WC került kiépítésre, minden csoportszobába lambéria és laminált padló került. A régi épülethez hozzáépítésre került egy fejlesztő szoba. Nincs tornaszoba, szertárhelyiség, orvosi szoba, elkülönítő. Az Árpád utca felől a kerítés felújítására is sor került.

2017-ben tárgyi feltételeink tovább javultak „Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda játszó udvarának felújítása” című projekt megvalósításával a Községi Önkormányzat pályázatának segítségével. A felújított óvoda udvar átadására novemberben került sor ünnepélyes keretek között. A támogatás összege: 19.000.000.- Ft. A játszóudvar felépítése, elrendezése a játék és mozgás feltételeit teremti meg. A játszóudvar felújításával sikerült elérni, hogy az többcélú funkciónak is megfeleljen (játéktevékenység, mozgástanulás, ünnepek, rendezvények megtartása). A játszóudvar 16 új eleme fontos szerepet tölt be játékos, környezettudatos nevelésben, az egészségmegőrzésben, a testnevelésben, mozgás örömeiben. A játékok cseréje mellett megépült egy fedett kerékpártároló és megújultak a zöld növények is.

Tárgyi eszközeink jelentős mértékben bővültek még a 2020-as költségvetésből való pénzmaradvány felhasználásával. Sikerült korszerűsíteni tároló konyháinkat: 2 db rozsdamentes alsó és felső fali szekrény, 1 db rozsdamentes hárommedencés nagykonyhai mosogató, törhetetlen poharak-bögrék-kancsók-levestálak-adagtálak-csemege tányérok, evőeszközök. Emellett vásároltunk még: takarítógépet, porszívót, 3 db háromajtós fém öltözőszekrényt, függönyöket, projektort, laptopot. Valamint az óvoda-bölcsőde épületére napelem került.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

A tevékenységek megszervezésében elvi szempontok a folyamatosság, a kötetlenség, és a választhatóság biztosítása. A program alkalmazásakor az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. A heti- és napirend az alapja a ritmikus és rendszerint ismétlődő tevékenységeknek. A kisgyermek számára a rendszeresség biztonságot, nyugalmat biztosít.

Pedagógiai munkánkat az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva

(pl.: éves tématerv), tanulási-nevelési egységekre (pl.: tematikus terv) tervezzük meg. Komplex foglalkozások ütemtervét hetente készítjük, témáktól függően, legtöbbször heti, vagy kétheti lebontásban, mely magába foglalja a feladatokat, a képességfejlesztés módszereit. Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, fényképezőgép, számítógép, laptop) célszerűen használjuk, megfelelően a gyermekek érdeklődésének felkeltésére, ismeretszerzésre, szemléltetésre. A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építjük fel. **Éves tervünk tartalmazza**, a társadalmi és természeti környezetből azokat a témaköröket, melyeket az év során feldolgoztunk. A művészeti tevékenységek témáit, a matematikai tevékenységek témáit, a mindennapos mozgás témáit.

Nevelési tervet félévenként készítünk és értékelünk (egészséges életmód alakítása, érzelmi erkölcsi értékorientált közösségi nevelés fejlesztése, játék, munkatevékenység, anyanyelvi-értelmi fejlesztés és nevelés, tevékenységekbe megvalósuló tanulás fejlesztése az egész csoportra).

Heti tematikus terv készítése során a komplexitás fontos szerepet kap. Magába foglalja a célokat és feladatokat, képességfejlesztés módszereit, valamint a munkaformát, módszereket és eszközöket.

Differenciált tanulásszervezés

Tervező munkánkban, pedagógiai tevékenységekben megjelenik a gyermekek ismeretén alapuló egyéni differenciált bánásmód, követelményállítást, motiválás, értékelés. Fejlettségi szintnek, életkornak megfelelő gyermeki választást biztosító párhuzamos és változatos cselekvési, tevékenységi tapasztalatszerzési lehetőségek egyidejű biztosítására törekszünk. A gyermekek kapjanak választási lehetőséget. Vagyis csak annyi feladatot adunk neki, amit meg tud oldani és sikerélményhez juthat. Ez motiválja őt a nehezebb lépcsőfokok elérésére a későbbiekben. Elsődlegesnek tartjuk a kudarcok elkerülését és az önbizalom erősítését.

Napirend:

6³⁰-12⁰⁰: Játék a csoportban vagy a szabadban. Egyéni és csoportos, szabadon választott tevékenységek kezdeményezése, részképesség fejlesztése. Mindennapos testnevelés. Testápolás, étkezés. Tapasztalatok, élmények feldolgozása, változatos szervezeti formában. Játék a szabadban, illetve séta. Szervezett és szabad mozgás.

12⁰⁰-15⁰⁰: Testápolás, ebéd, csendes pihenő (mese).

15⁰⁰-16³⁰: Ébresztő. Mindennapos testnevelés. Testápolás, uzsonna. Játék a csoportban, vagy a szabadban. Hazabocsátás.

Heti rend:

A heti rend kialakításánál a csoportban dolgozó óvónők pedagógiai önállósága érvényesül. A nevelői cél tudatosság és tervszerűség fontos tényező. A tervezésnél figyelembe vesszük az adott csoport összetételét, fejlődési szintjét, valamint a feldolgozandó témát. Ez által döntünk mikor kötött és mikor kötetlen az adott tevékenység. Kötetlen foglalkozásnál figyelniük kell arra, hogy megfelelő érdeklődést felkeltő legyen a kezdeményezés, mert csak ilyenkor bizonyulnak sikeresnek az ismeretek befogadása a gyermekkel. A heti tervben a napok tevékenységei felcserélhetők, témáik rugalmasan megváltoztathatók. A csoportok zavartalan működése érdekében az éves terv elkészítése előtt egyeztetés történik.

A kezdeményezések heti száma és időtartama hetente és életkor szerint:

Életkor	3 – 4 éves		4 – 5 éves		5 – 6 – 7 éves	
Verselés, mesélés	1	10-15 perc	1	15-20 perc	1	20-30 perc
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	1	10-15 perc	1	15-20 perc	1	20-30 perc
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	10-15 perc	1	15-20 perc	1	20-30 perc
Külső világ tevékeny megismerése	1	10-15 perc	1	15-20 perc	1	20-30 perc
Mindennapos testnevelés	2	5-10 perc	2	5-10 perc	2	5-10 perc

Mozgás	1	10-15 perc	1	15-20 perc	1	20-30 perc
--------	---	------------	---	------------	---	------------

Foglalkozások		
Egyéni foglalkoztatás	Logopédia Gyógypedagógia Fejlesztő foglalkozás TSMT	súlyosabb beszédhiba részképeség zavar fejlesztés felzárkóztatás, általános fejlesztés szenzomotoros fejlesztés
Mikrocsoportos foglalkoztatási forma	Verselés, mesélés, Játék, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, Külső világ tevékeny megismerése, Hittan	
Frontális foglalkoztatási forma	Mozgás, Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	

4.4. Az óvoda kapcsolatai

A kapcsolatok kiépítése a különböző nevelési szintekkel fenntartóval az óvoda működéséhez elengedhetetlen. A kapcsolat kialakításában és fenntartásában fontos, hogy az óvoda nyitott és kezdeményező legyen. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Kapcsolat a családdal: Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. A szülők akkor elégedettek az óvodával, ha biztonságban érzik gyermeküket. Érzik az óvó – védő, szerető gondoskodást és toleráns partneri kapcsolatban szerezhettek információkat gyermekek fejlődéséről, közösségi magatartásáról. Törekszünk a kölcsönös bizalmon alapuló egyenrangú nevelőtársi viszony kialakítására. A szülőknek minél több lehetősége nyíljon az óvodai élet megismerésére. Nyitva tartásunk a szülők mindenkori igényeihez igazodik. A gyakorlati munka tapasztalata azt igazolja, hogy az óvodában kialakított normák, szokások csak akkor lesznek maradandóak, ha a családi háznál megerősítést nyernek. A gyermekek fejlődéséhez tehát elengedhetetlen a két nevelési szintér összhangja, együttműködése.

Az óvoda alapvető feladatai:

- Együttműködésre törekvés a gyermek érdekében.
- Közvetlen kapcsolattartás érdekében IKT eszközök szorgalmazása.
- Kölcsönös és konstruktív reagálás a visszajelzésekre.
- A szülőkkel való kapcsolattartás formáinak kimunkálása, igény szerinti módosítása.
- Valamennyi szülői rétegben az érdeklődési körökhöz viszonyuló segítségnyújtás, információcsere.

A kapcsolat formái:

- Családlátogatás
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Írásbeli értesítés (papíralap, online forma)
- Közös programok
- A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Nyilvánosság biztosítása (Facebook csoport, óvoda honlapja)

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermekjóléti szolgálat, Gyámügyi Hivatal
- Pedagógiai szakszolgálat

- Általános iskola
- Fenntartó
- Orvos, védőnő
- Kulturális intézmények
- Civil szervezetek
- Más óvodákkal szakmai kapcsolat.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Játék

A játék a hatékony személyiségformáló hatása miatt megkülönböztetett helyet kap az óvodai nevelőmunkában. Fejlesztő hatását, szerepét kiterjeszti az egész pszichikumra. A gyermek játékos tevékenységben dolgozza fel mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket a szűkebb és tágabb társadalmi környezetben szerez. A játék során a gyermek feloldódik, átadja magát az önfeledt, élményt adó tevékenységnek. Az élmény növeli az aktivitást és kitartást, így a játék, kreativitásukat fejlesztő, és erősítő tevékenységgé válik. Fejlődik társas viszonya, mert az együttes játékszabályok, normák betartására készíteti.

Célunk: Legyenek képesek intellektuális, mozgásos és szociális tapasztalatok, élmények átélésével gyermeki vágyaik és ötleteik kibontakoztatására játéktevékenységekben. Örömmel és bátran válogassanak játékeszközök és tevékenységek között.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Feltételek biztosítása (nyugodt légkör, elegendő hely – idő – eszköz és élményszerzési lehetőségek) az elmélyült játékhoz.
- 3-7 éves korig megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének alakítása az egyéni sajátosságokhoz igazodva. Különböző játékfajták megjelenésének elősegítése.
- A támogató környezet megteremtése során figyelembe kell vennie a gyermekek előzetes tapasztalatait és ezekre kell építeni.
- Kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztése.
- Érvényesítse a szabad játék túlsúlyát és segítse a gyermeki fantázia kibontakozását.
- A játéktevékenység irányítása során személyre szabott, pozitív, egyéni és fejlesztő értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását.
- Olyan ösztönző helyzetek teremtése, amelyben a kreativitása megnyilvánulhat, a hibákat természetes velejárájaként kezeli és lehetőséget ad a javításra.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása, választási lehetőségek felkínálása.
- A játékba integrált tanulási lehetőség biztosítása a folyamatos élménynyújtáson, motiváláson keresztül.
- Lehetőség biztosítása társas kapcsolataik alakítására, a szerepek elosztására és a szabályok közös megfogalmazására, betartatására.
- A problémamegoldás, konfliktuskezelés kibontakoztatása.
- Érzelmi állapot szem előtt tartása, szükség esetén rugalmas változtatás.
- Alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

Az óvodapedagógus személyisége: A játék légkörének kiegyensúlyozottságát meghatározza az óvónő személyisége, viselkedése, hangneme. Legyen mindig rendelkezésre álló, együttműködésre és segítségre kész partner, akihez bármilyen problémával szívesen fordulnak a gyerekek. Segítése akkor fejlesztő, ha az csak olyan szintű és mértékű, amilyenre az adott gyermeknek szüksége van.

5.2. Verselés, mesélés

A gyermekek harmonikus személyiség fejlesztése érdekében elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a mindennapi mesélést, verselést amelynek keretén belül lehetőség nyílik a már ismert mesék többszöri átélésére. A kiválasztott versek, mesék segítséget nyújtanak az őket körülvevő természeti és társadalmi

környezet megismerésében, megszerettetésében, jobb megértésében. A bábozás, dramatizálás segítségével megvalósítható az a féle komplexitás mely biztosítja az irodalmi anyagok többféle feldolgozását, gyakori ismétlését. Ez a módszer segítséget nyújt, együttműködési és érintkezési képességek fejlesztésében. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Célunk: Gyermeki világkép alakulása irodalmi eszközökkel: a mesék, versek tudást közvetítenek az életről, érzelmi segítséget nyújtsanak, erősítve a gyermek énjét, személyiségét. Élményeit, tapasztalatait, gondolatait megfogalmazni, környezete számára érthetően kifejezni, kommunikációra képes gyermek fejlesztése. Fantáziájuk fejlesztése, szorongásaink, félelmeink oldása a mese eszközeivel.

A fejlesztés tartalma: Játékos hangutánzásokkal, feladatokkal segítjük a helyes légzéstechnika, az artikuláció kialakulását, az önálló beszédprodukciónak fejlődését. Közvetítjük az alapvető, az életkornak megfelelő illemszabályokat. A megismerésre szánt irodalmi anyagot mondókákból, legismertebb költőink zenei hatású verseiből, egyszerű cselekményű, ritmikus ismétlődéseket tartalmazó mesékből állítjuk össze. A legkisebbek szeretik azonosítani magukat az őket körülvevő világ kicsiny élőlényeivel, ezért olyan állatokról és a természetről szóló rövid népmeséket, műmeséket választunk, amelyek biztosítják a gyermekek számára az érzelmi azonosulást, a beleélés lehetőségét. Ezt segíti a versek, mesék megjelenítése bábozással, egyszerű dramatikus játékokkal. A gyermekek mentális egészsége érdekében elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a mindennapi mesélést, amelynek keretén belül lehetőség nyílik a már ismert mesék többszöri átélésére. Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Mondókákon, változatos kiszámolókon, több versszakos verseken, bonyolultabb szerkezetű állatmeséken túl a tréfás nép és műmesék, novellisztikus-realisztikus történetek gazdagítják a választható irodalmi művek körét. Beépülnek a klasszikus tündérmesék. Ez idő tájt a gyerekek szívesen hallgatják a mese regényeket is. Folytatásokban, napokon keresztül izgatottan várják azokat. Megismertetünk velük olyan közmondásokat, szólásmondásokat, népi találós kérdéseket, tréfás kifejezéseket, amelyeket környezetük gyakran hangoztat. A kiválasztott versek, mesék segítséget nyújtanak az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet megismerésében, megszerettetésében, jobb megértésében. Óvodánkban a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges nyugodt légkör kialakítása. Mesekuckó kialakítása, nemcsak mesélésre, hanem bábozásra, dramatizálásra is.
- Változatos élményszerzési lehetőségeket valósít meg.
- Bátorítja a gyermekek szóbeli megnyilvánulásait.
- Tudatosan figyel a gyermeki kezdeményezések bátorítására.
- Érdeklődésnek és életkornak megfelelő irodalmi anyag összeállítása.
- Mondókák-versek-mesék segítségével fejleszteni a gyermek nyelvi képességeit.
- A gyermek saját mese alkotásának elősegítése, ösztönzése a megfelelő motivációs légkör megteremtése. Támogatja a gyermek önálló próbálkozásait.
- Színházlátogatások szervezése.
- Könyvek elérhetőségének biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.
- Használja ki az IKT eszközökben rejlő lehetőségeket.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A kisgyermek első zenei élményét edesanyjától, családtagjaitól kapja ringatás, dúdolás formájában. Az óvodába lépéskor tehát már néhány zenei élmény van a tarsolyában, erre alapozva folytatja az óvoda a gyermekek zenei fogékonyságának alapozását. Az óvodapedagógus zene szeretete, zenei kultúrája fontos szerepet játszik a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésében. Csalogató éneke motiválja a gyermekeket

az együtt éneklésre, együtt játszásra, szervezett foglalkozásokon való részvételre. Az élményt nyújtó közös éneklés nemcsak esztétikai élményt nyújt a gyermekeknek, de fejleszti egymás iránti érzékenységüket, közösségi kapcsolataikat is. A zenei nevelés 3 éves kortól 6-7 éves korig az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenység óvodánkban.

Célunk: Amikor csak tehetjük, énekelünk, hiszen ez is anyanyelvünk. Ennek hatására kialakulnak a gyermekben az érthető és kifejező beszédképesség alapjai. Így környezetükkel megfelelően kommunikálnak, használják a non-verbális kommunikáció jelzéseit és viselkedés kultúrájukba beépülnek az alapvető illemszabályok. Ismerkedjenek meg minél több hangszerrel. A közös éneklések, zenei tevékenységeink örömet jelentenek, de egyben fejlesztik a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét is.

A fejlesztés tartalma: Óvodába kerüléskor az érzelmi biztonság megteremtését tartja a legfontosabbnak. Ezt segítik az ölbéli játékok, höcöggetők, lovagoltatók. Eközben érzékeltetjük az egyenletes lüktetést, és lehetőséget teremtünk annak gyakorlására. Megismertetjük a gyermekeket a zenei alapfogalmakkal-halk-hangos, gyors-lassú, magas-mély-és különböző hangszerekkel-cintányér, ritmusbot. Ráirányítjuk figyelmüket környezetünk zörejeire, hangjaira. Később a zeneileg fejlettebb gyermekek az egyenletes lüktetés mellett már érzékelik a ritmust is. Képesek bonyolultabb énekes játékok játszására-párcserélők, sorgyarapítók, kapusok, szerepek eljátszására alkalmas dalos játékok, stb., melyben különböző térformák jelennek meg-kör, dupla kör, csiga, hullámvonal, stb. Gyakran énekelnek önállóan is. Megismertetünk velük olyan egyszerű tánclépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak, s amelyek szebbé, összerendezettebbé teszik mozgásukat. A közös éneklések, zenei tevékenységeink örömet jelentenek, de egyben fejlesztik a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét is. A gyermekek hallás fejlődését kedvezően alakíthatjuk a megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű és hangmagasságú dalokkal, valamint zenei játékokkal. A zenei fogalompárokat összekapcsoljuk tempóváltoztatással és dallambújtatás. Tudnak ritmust és dallamot improvizálni, ezzel fejlődik kreativitásuk is.

Óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő légkört alakítunk ki az érzelmi motiváltság biztosítása érdekében.
- A felhasznált zenei anyagokat igényesen, életkorhoz és az adott csoport képesség szintjéhez igazodva válogatták ki. Kapcsolódjon az évszakhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz.
- Mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal fejlesztjük a gyermekek anyanyelvi-kommunikációs képességeit.
- Énekes játékokat csoportosan, míg a zenei képességfejlesztést nem csak csoportosan, hanem mikrocsoportosan, illetve egyéni szervezési formában oldjuk meg.
- Megismertetni velük olyan egyszerű tánclépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak, s amelyek szebbé, összerendezettebbé teszik mozgásukat.
- Zenehallgatási anyag össze válogatásával, IKT eszköz használatával a gyermekek zene szeretetére nevelése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek alkotó tevékenysége a játékra épül s egyben a játék egyik formája is. A külső és a saját belső világuk fokozatos megismeréséből adódó élményeiket dolgozzák föl, saját szintjükön, saját elképzeléseik szerint. Fontos, hogy ezt a folyamatot újabb és újabb élmények átélésével segítsük. A vizuális technikák gyakorlása során minden alkalommal átéljük az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásra serkenti őket. E folyamatban a tevékenység öröme és nem az eredmény a fontos. Lényegesnek tartjuk, hogy az eszközök jó minőségűek legyenek, ezáltal segítjük a gyermekek azonnali sikerélmények átélését. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos használatára, amely később az élmények magasabb szintű kifejezéséhez segítik az alkotókat. A gyermekek eszközválasztását nemcsak képességeiknek szintje, hanem lelki beállítódás is befolyásolja. Ezért figyelünk arra, hogy egyszerre többféle technika eszköz készletéből választhassanak. Fontosnak tartjuk a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való megismerkedést is, hiszen

egyik eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Célunk: A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A vizuális befogadáshoz, alkotáshoz, újra alkotáshoz szükséges készségek megalapozása, fejlesztése. A gyermekek tér-, forma- és szín képzetének gazdagítása. Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, igényességük formálása.

A fejlesztés tartalma: A finommotorikus tevékenység szervesen beépül a napi játéktevékenységbe. Rögzül az ide kapcsolódó szokás- és szabályrendszer, ezért feladatunk a technikák használatának pontos megtanítása, gyakorlása és ellenőrzése, időről időre megújítása. Fontos szerepet játszik a differenciált fejlesztés. Figyelünk egyéni elképzeléseire, hagyjuk őket próbálkozni. Később megjelenik a szándékos képalakító tevékenység, ezt segítjük élményeikhez kapcsolódó témákkal, megfelelő technikákkal. Megjelenik az emberábrázolás. Bátran adunk a kezükbe tűt, ollót, kést, miután egyénre szabottan megtanítjuk azok biztonságos kezelését. A gyermekek többször alkotnak közös kompozíciót. Egyre több technikai megoldást ismertetünk meg velük. Inspiráljuk őket saját élményeik, a mesék, a kirándulások, az ünnepek eseményeinek megörökítésére. Ráirányítja figyelmünket a környezetben található tárgyakra, jelenségekre. Törekszünk év végén ballagás-évszáró alkalmával és a tehetségműhelyben részt vevő gyermekek alkotásainak bemutatására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítani és megteremteni a gyermekek alkotó tevékenységének feltételeit.
- Megfelelő motivációval kialakítani a gyerekekben az igényt az alkotásra, az önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására.
- Fejlesztani az alkotó tevékenységek tartalmát és minőségét.
- Biztosítani a szabad önkifejezés eredményes végzéséhez szükséges szervezeti formákat.
- Komplexitás lehetőségeinek kihasználása.
- Szabadon választható tevékenység biztosítása mindennapokban.
- Differenciált fejlesztés egyéni képességek figyelembe vételével.
- Tehetséggondozást, felzárkóztatást egységben kezelje.
- Gyermekmunkák pozitív értékelése, önértékelés elősegítése.
- Műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.
- Gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása és a tehetségek bátorítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

5.5. Mozgás

Az óvodáskorú gyermek egyik életkori sajátossága a nagyfokú mozgásigény, ez kihat élete minden területére. Az óvodáskorú gyermekek testi-értelmi képességeinek, készségeinek sokirányú fejlesztése: többek között erejének, állóképességének növelése, mozgásszintjének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése. A testnevelés foglalkozások általunk szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermekek számára. Szervezett testnevelési foglalkozást heti 1 alkalommal tartunk (jó idő esetén szabad levegőn). A foglalkozás levezetésénél maximális lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhassák a különböző mozgásokat. Ezt differenciált feladatadással is segítjük ügyelve arra, hogy a gyermekek a lehető legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak.

Célunk: A természetes mozgáskedv felkeltése és fenntartása, félelmeink és gátlásaink oldása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése, egészséges életmód szokásainak megalapozása. Mozgásuk legyen össze rendezettebb, fegyelmezettebb. Fejlődjön téri és időbeli tájékozottság. Bátran használják a különböző testnevelési eszközöket. Válgják a gyermekek természetes igényévé a mindennapi rendszeres mozgás. Fejlődjön a társakhoz való pozitív érzelmi viszonyulás a mozgás végzése közben is.

A fejlesztés tartalma: A fejlesztés folyamatában első lépésként a nagymozgások fejlesztése a legfontosabb. Ebben az időszakban kell gyakoroltatni a csúszást/kúszást/mászást, a le-fellépéseket, egyszerű ugrásokat, a futó-fogó játékokat. Bújásra, egyensúlyozásra minden alkalmat megragadunk. Sok lehetőséget biztosítunk a testrészek megismerésére, a testséma fejlesztésére. Később a nagymozgások gyakoroltatása és nehezítése a feladatunk. Nagyobb hangsúlyt kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a

szem/kéz/láb koordinációs feladatok, megjelenik a hossz tengely körüli gurulás. A járás, futás közbeni fordulások, irányváltások, akadályok kerülése-átlépése, a le-felugrások nehezítik a gyermekek feladatvégzését, kihívást, sikeres teljesítésük örömet jelent számukra. Egyre koordináltabbá válik ugrásos feladatvégzésük. A foglalkozásokon fontos szerepet kap a gyermekek térben elfoglalt helyének érzékeltetése, ezt segíti a maguk és a tárgyak viszonyának sokoldalú megtapasztalása. A legnagyobbaknál domináns feladatunk a finom mozgások fejlesztése. A gyermekek képessé válnak összetett feladatok elvégzésére. Nehezítjük a fogójátékokat, megismertetjük őket különböző ügyességi játékokkal. A sorozatugrások, a labda pontos dobása, pattogatása kihívást jelent számukra. Elsajátítják a guruló átfordulást és a kézállás alapelemeit. Minden életkorban használjuk a gyermekek érettségének megfelelően a padot, zsámolyt, tornaszőnyeget, kötelet, Greifswald-fal, valamint a különböző képességfejlesztő játékokat.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítani a csoportszobában és a szabadban a rendszeres és kellemes légkörben végzett mozgást.
- Mozgás szintjüknek tudatos fejlesztése, edzése: motoros képességek, testséma, nagy és finommozgások, szem/kéz/láb koordináció, egyensúlyérzék, szociális képesség (pl. társra figyelés, együttműködés). Mindehhez biztosítani a megfelelő időt, helyet, eszközt és szervezeti formát.
- A mozgásfejlesztés, mozgásos játék tervezésénél vegye figyelembe a csoport összetételét, életkori sajátosságait, a gyermekek egyéni szükségleteit és képességeit.
- Kudarctűrő magatartás kialakítása.
- Megteremteni a mozgásfejlesztés során is az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés lehetőségeit.
- Törekedjen a balesetek megelőzésére és erre nevelje a gyerekeket is.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

Mindennapos testnevelés gyakorlása megalapozza azt az igényt, hogy minden nap rendszeresen mozogni jó és szükséges. Naponta kétszer délelőtt és délután tartjuk. Középpontjában a mozgásos játékok állnak, építve a gyerekek játékos kedvére. Megteremti az egészséges életvitel egyik alapfeltételét a mozgást. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek aktívan és örömmel vegyenek részt a rendszeresen ismétlődő tevékenységben. Személyes példával igyekszünk motiválni a gyerekeket. Az évszakot és időjárást figyelembe véve a mindennapos testneveléseket szabadban tartjuk.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, események, ünnepek határozzák meg. A környezeti nevelés folyamata sokrétű, a gyermekek egész életét áthatja, így az óvodai tevékenységek egészét is. A nevelési terület tartalma minden a gyermekek környezetéből származó élményre, tapasztalatra, ismeretre kiterjed. A gyermekek érdeklődését a megfigyelés irányába terelik. Megtanítjuk őket látni, eligazodni a világban. Az óvodai környezetben nap, mint nap arra neveljük gyermekeinket, hogy védjék, gondozzák környezetük növényeit, óvják tárgyaikat. A különböző játékok, megfigyelések, alkalmat adnak arra, hogy megismertessük a gyermekekkel az őket körülvevő szűkebb-tágabb környezet változásait. Ez is hozzájárul a környezettudatos magatartás kialakulásához, a környezetvédelem fontosságának érzékeltetéséhez.

Célunk: A gyermekeket minél több tapasztalathoz juttassuk az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten. Ösztönözzük őket az önálló véleményalkotásra. Alakuljon ki a gyermekekben környezettudatos magatartás, a környezet szeretete. A gyermek a környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységeiben is alkalmazza.

A fejlesztés tartalma: A rövid séták során megfigyelhetjük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit. Megtapasztalhatjuk a természeti erők, jelenségek hatását saját életünkre, a növényekre és az állatokra. Az élményszerző séták közben gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést, elsajátítják az alapvető szabályokat. Megismerkedünk a környezetünkben található különböző közlekedési eszközökkel, az azokon való utazás kulturált szabályaival. Szűkebb környezetünkön kívül ismerkedünk az óvoda tágabb környezetével, s a felnőttek munkájával is. A hosszabb-rövidebb séták, megfigyelések, kirándulások jó alapot biztosítanak a

játékhoz, a benti nyugodt beszélgetésekhez, az élmény feldolgozáshoz. Az egyes témakörökhöz gyűjtött képek, fényképek, termékek rendezgetésével, csoportosításával, tabló készítésével összegezzük és rendszerezzük ismereteinket. A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az idő múlásáról is, a családról, testükről, érzékszervekről, testápolási teendőkről. Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek és jeles napok kapcsán megismerkednek néhány népszokással, néphagyománnyal. Így alakul ki gyermekeinkben az a pozitív érzelmi kötődés, ami a szülőföld szereteteként fogalmazható meg. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tanulást támogató környezet kialakítása.
- Nyugodt, bizalomteli légkör megteremtése.
- Tudás iránti vágy felkeltése, ébrentartása, kielégítése.
- A gyerekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket nyújtása, a meglévő ismereteik elmélyítése és rendszerezése.
- Változatos módszerekkel, munka formákkal ismeretek rögzítése.
- A gyermek ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- A gyermekek anyanyelvi-kommunikációs képességének (hangsúlyosan a véleményalkotás, döntési képességek) fejlesztése beszélgetőkör segítségével.
- Biztosítson minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez.
- Felfedező, problémamegoldó tevékenységek biztosításával a kreativitás fejlesztése. (sajátos látás- és megoldási módok elsődlegessége)
- A képességek fejlesztése egyénre szabottan, differenciáltan.
- Tehetség gondozást, felzárkóztatást egységben kezelje.
- Hívja fel a gyerekek figyelmét a közvetlen környezetük tisztaságára, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára.
- Szervezen élményszerző sétákat az óvoda közvetlen környezetében.
- Ösztönzi a gyerekeket az online információk befogadására. (képek, hangok, zenék)
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

Az egész óvodai élet alkalmas arra, hogy a gyermekek matematikai tapasztalatokat szerezzenek. Feladatunk, hogy felismerjük a tevékenységek során a matematikai jelenségeket és megteremtjük a fejlesztés lehetőségeit, olyan eszközöket és tevékenységeket biztosítunk, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését. A folyamatos cselekedtetések alkalmasak a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex foglalkozások alkalmasak arra, hogy a korábbi benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. A matematikai nevelés tartalma elsősorban a játékban, foglalkozásokon valósuljon meg. Ne csak ismeretek alkossák, hanem a gondolkodást fejlesztő cselekvéses és gondolati tevékenységek.

Célunk: Szerezzenek tapasztalatokat az őket körülvevő tárgyak, jelenségek téri, formai, mennyiségi jellemzőiről. A logikus gondolkodás megalapozása. Alakuljon ki tér-sík-szám-mennyiség fogalmuk, ítélőképességük. A matematikai képességek fejlesztése játékos formában. A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása. Az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerettetése, rész-képességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A fejlesztés tartalma: Az összegyűjtések, a szétválogatások, az összehasonlítások, a formák letapogatása, a számolás, mérés, a tér alakítása, az irányok megnevezése, a párosítások, a sorakoztatások, az időbeliség felfedezése, megnevezése, a tükörrel való játékok a gyermekek kedvelt tevékenységei. Fontos, hogy tudatosan figyeljünk ezekre a lehetőségekre, nevezzük meg a térbeli, mennyiségi és formai változásokat, érzékeltsük velük az idő múlását, hogy a gyermekek a tárgyak, jelenségek természetes tulajdonságaként figyeljenek ezekre, így azok beépülnek tudatukba. Tárgyak személyek összehasonlítása, válogatások, rendezések, halmaz-képzések (kiválogatás, osztályozás, relációk, rendezés, irányított és szavakban történő összehasonlítás) Számfogalom előkészítése, alapozása (mennyiségek összemérése, halmazok összehasonlítása, összemérése, halmazok számlálható tulajdonsága: tőszám, sorszám, halmazokkal végezhető műveletek) Tapasztalatok a geometria körében (építések, tevékenységek tükörrel, tájékozódás térben és síkban)

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tudatosan tervezze meg a gyermekek önálló tapasztalatszerzését a játékokban és egyéb tevékenységekben.
- A tevékenység szervezési feladatainak, módszereinek, eszközeinek, munkaformáinak biztosítása.
- Bizalomteli légkör kialakítása.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Sokféle tevékenység és választási lehetőség biztosítása a tapasztalatszerzésre.
- Tudatosan alkalmazza az egyéni tapasztalatszerzést és feldolgozást segítő módszereket, a problémamegoldás és gondolkodás fejlesztésének eléréséhez.
- Alkalmazza a differenciálás elvét.
- Tehetség gondozást, felzárkóztatást egységben kezelje.
- Értékelésével a gyerekek fejlődését segítse.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka szervesen összefonódik a játékkal, a spontán játékos tanulás színtere, a személyiségfejlesztés fontos eszköze. A csoport mindennapi életével kapcsolatos munkák jó alapot biztosítanak az érzelmi és értelmi fejlesztéshez. Hozzájárulnak a kötelességtudat, a felelősségtudat kialakulásához. A munka jellegű tevékenységek életkornak megfelelően koncentrikusan bővülnek, minden esetben célirányos tevékenységek.

Célunk: Óvodánkban a munka jellegű tevékenység aktív, önkéntes, örömmel és szívesen végzett tevékenység. A munka jellegű tevékenységek közben a gyermekek szerezzenek tapasztalatokat természeti és társadalmi környezetről, alakuljon ki felelősség érzetük, feladat tudatuk, kitartásuk, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát.

Óvodapedagógus feladata:

- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, fejlesztése.
- Megfelelő motivációval fokozzuk a kitartást, felelősséget, önállóságot, céltudatosságot.
- A közösen végzett munka tevékenységekkel jó alapot biztosítanak a közösségi kapcsolatok alakításához, a kötelességtudat fejlesztéséhez.
- A munkavégzés során differenciált segítségadással, folyamatos megerősítéssel alakítjuk a gyermekekben a környezetükhöz, társakhoz, felnőttekhez való viszonyukat.
- Megérettetjük az alkotás örömeit és élményszerűségét, ösztönözzük a gyerekeket az eredményes, sikeres munkavégzésre.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.

Munka jellegű tevékenységek:

- naposság
- önkiszolgálás
- a csoport életével kapcsolatos munkák

- alkalmoszerű megbízások teljesítése
- növényápolás, udvarrendezés

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeki tanulás mozgatórugója a játék, amely cselekvésen alapul. A játékkedv, az utánpótlási vágy, a mozgásigény a játék alkotóelemei. A tanulás része a nevelési folyamat egészének. Viszont ahhoz, hogy a gyermek kényszer nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon, a nevelés egész folyamata szükséges. Az érzelmek a tanulás egyik legfontosabb része, a gyermeki érdeklődés irányítója, a cselekvés elindítója.

Célunk: A gyermek kompetenciáinak fejlesztése a gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, környezetében szerzett tapasztalataira építve irányítsuk a gyermekek gondolkodásának és teljes személyiségének fejlődését, gyarapítsuk ismereteit.

Óvodapedagógus feladatai:

- Motivációs lehetőségek kihasználása a kitűzött cél elérése érdekében.
- Aktuális érzelmi állapot figyelembe vétele.
- Bizalomteli légkör kialakítása, ahol lehetőséget ad a javításra.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Bővítjük a gyermekek meglévő ismereteit, tapasztalatait, fejlesztjük megismerési képességeiket, a környezet önálló megfigyelésére, felfedezésére neveljük őket
- Biztosítjuk a tanulást támogató környezetet a gyermekek számára.
- A valóság-hű észlelésre, a figyelemösszpontosításra, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra neveljük őket.
- Olyan lehetőségek felkínálása, ahol átélhetik a felfedezés, kutatás örömeit, és lehetőség szerint alkalmazza az IKT eszközöket.
- Egyéni fejlődési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- A tanulás irányítása során személyre szabottan, pozitívan értékelve a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A gyermek önbizalmának fejlesztése sikerélmények biztosításával.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő idő, fokozottabb odafigyelés és segítségnyújtás biztosítása.
- Részképesség elmaradás esetén, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek, szülőkkel való konzultáció

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

6.1. Fejlődés várható eredményei

A belső érzés, a családi és az óvodai nevelés eredményeképpen óvodáskor végére a kisgyermek többségét testi, lelki, szociális, értelmi képességeinek fejlettsége alkalmassá teszi az iskolakezdésre. PEDAGÓGIAILAG AZON MUTATÓK ÖSSZESEGÉT ÉRTJÜK AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI ALATT, MELYEKET PROGRAMUNKBAN A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEKÉNT HATÁROZTUNK MEG. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében speciális szakemberek segítségével érjük el ezt a szintet. Ha nem vagyunk biztosak abban, hogy a gyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet a Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság szakembereinek segítségét kérjük.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére		
Egészséges alakítása	életmód	<ul style="list-style-type: none"> • Állóképessége, teherbírása, mozgás tempója megfelelő. • Mozgása harmonikus és összerendezett. • A testápolási teendőket betartva önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésűlködnek, zsebkezdőjét igény szerint használják.

	<ul style="list-style-type: none"> • Önállóan öltöznek, ügyelnek saját küllemükre, környezetük rendjére. • Önkiszolgálás feladatait egyedül végzi. • Igényesek legyenek környezetükkel szemben. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az egészséges életmód szokásait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Tartalmas, kiterjedt kapcsolata van a gyermekekkel. • Feladattudata, szabálytudata, monotonia tűrése kialakult. • Kudarctűrő képessége megfelelő. • Társakkal elfogadó, alkalmazkodó. • Felnöttekkel szemben nyitott. • Nyugodt, kiegyensúlyozott, vidám. • Érdeklődése átlagos ideig áll fenn. • Tudja mi a helyes és helytelen viselkedés és ennek megfelelően cselekszik. • Udvariassági szokásokat alkalmazza. • Közös tevékenységben szívesen vesznek részt. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek érzelmi, erkölcsi, közösségi élet szokásait sajátítsák el képességeikhez mérten, egyéni ütemben.
Anyanyelvi-értelmi fejlesztés és nevelés	<ul style="list-style-type: none"> • Kialakulnak az érthető és kifejező beszédképesség alapjai. • Környezetükkel megfelelően kommunikálnak, használják a non-verbális kommunikáció jelzéseit. • Testsémája kialakult. • Téri tájékozódása, irányok alkalmazása kialakult. • Időérzékelése megfelelő. • Fejlett megismerő funkciókkal rendelkezik. • Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédképesség, beszédkedv erősödik. • Szókincse korának megfelelő legyen. • Élményeit és gondolatait összefüggően el tudja mondani. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az anyanyelvi-értelmi fejlesztés feladatait sajátítsák el képességeikhez mérten, egyéni ütemben.
Játék	<ul style="list-style-type: none"> • Életkorának megfelelő játékfajtákban való tevékenykedés. • Képes az elmélyült önálló játékra. • Kialakuljon benne az együttjátás igénye. • Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok. • Képesek legyenek döntéseket hozni: kivel, mivel, hol szeretnének játszani. Vezető és alárendelt szerepben is találják meg helyüket. • Megosztja játékeszközöket társaival. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a játék feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Verselés, mesélés	<ul style="list-style-type: none"> • Szívesen és önként hallgassanak mesét, verset. • Képekről felismeri kedvenc meséjét és maguk is kezdeményezzenek mesélést. • Önállóan mond verset, mesét. • Önként vegyenek részt a bábozásban, dramatizálásban és ők is kezdeményezzenek. • Figyelmesen végighallgatják óvónőjüket és társaikat. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a vers-mese feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekek szeressenek énekelni, szívesen játszanak dalos játékokat. • Képességfejlesztés feladatait önállóan végezze. • Szívesen hallgassanak zenét, egyszerű táncos mozdulatokat a csoporttal együtt végzik. • Ismerjenek fel minél több hangszert, maguk is legyenek képesek egyszerűbb hangszerek használatára (dob, ritmuskalapács stb.) • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a ének-zene feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	<ul style="list-style-type: none"> • Örömmel rajzol, mintázik, fest. • A tevékenységek során kreatív, bátran használja a színeket. • Eszközhasználat kialakult. • Jártasak a különböző technikák alkalmazásában. • Élményeiket képesek vizuálisan megjeleníteni. Munkáiban felismerhetőek az emberek, tárgyak, téviszonyok. • Emberábrázolásában törekszik a részletek, arányok kimunkálására és a mozgás kifejezésére.

	<ul style="list-style-type: none"> • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a rajzolás, mintázás feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Mozgás	<ul style="list-style-type: none"> • Szeret mozogni és igényli a mozgásos játékokat. • Kitartóvá válik a mozgásos játékokban, tevékenységekben. • Tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat. • Vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére. • Betartják a szabályokat. • Rendeltetésszerűen használják a torna eszközöket. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a mozgás feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Külső világ tevékeny megismerése	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkezzenek önmagukkal kapcsolatban /lakcím, szülők neve, foglalkozása, születésük időpontja, helye, társaik és felnőttek neve /. • Életkorának megfelelő ismeretekkel rendelkezik az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. • A gyermekek megtanuljanak eligazodni környezetükben, és óvják, védjék azt. • Alakuljon ki bennük a környezettudatos magatartás. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a külső világ tevékeny megismerése feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben. • Komplex matematikai jártassággal rendelkezik. • Logikus gondolkodással rendelkezik, problémamegoldó képessége életkorának megfelelő. • Rendelkezzon az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatokkal, rész képességekkel, gondolkodási műveletekkel. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a matematika feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Munka tevékenységek jellegű	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és szívesen vesznek részt az óvodai munkákban. • A naposi munka teendőit önállóan végzi. • Képesek rendben tartani személyes dolgaikat. Részt vesz a játékeszközök és foglalkozási eszközök lerakásában. • Általában képesek a megbízatások pontos teljesítésére. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a munka feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	<ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezzenek olyan jártasságokkal, készségekkel, hogy képesek legyenek a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenethez. • Részesei legyenek a játékos ismeret-és tapasztalatszerzésnek. • Legyenek képesek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra. • Az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről jussanak el a fogalmi gondolkodás szintjére. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a tanulás feladatait sajátítsák el képességeihez mérten, egyéni ütemben.

6.2. Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése

Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk. Az óvoda a gyermek testi, mozgás, érzelmi – akarati, szociális, társas kapcsolatok, értelmi fejlettség eredményét félévenként rögzíti. Egyéni fejlődési naplóban rögzítjük a gyermek fejlődését szolgáló megállapításokat, javaslatokat.

A dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnéziséét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzést.

A gyermek megismerésének, fejlődésének nyomon követését szolgáló intézkedések

A gyermek fejlődéséről a szülőt fogadóóra keretén belül évente tájékoztatjuk. A gyermek testi, mozgás, érzelmi – akarati, szociális, társas kapcsolatok, értelmi fejlettségének eredményét félévenként rögzítjük. Igyekszünk felismerni a gyermek személyiségfejlődésében jelentkező zavarokat, nehézségeket, és lehetőségeink szerint segítünk ezek megoldásában. Ha szükséges, megfelelő szakemberhez irányítjuk a gyermeket. Ahhoz, hogy a fenti körülményeknek meg tudjunk felelni legelőször a gyermeket és annak

környezetét, szociális háttérét kell megismernünk. Ehhez nyújt segítséget az első családlátogatás (szülő kérésére, illetve szükség szerint, mely megelőzi a gyermek óvodába lépését) és a szülőkkel közösen kitöltött személyiséglap (anamnézis).

A családlátogatás során képet kapunk a gyermek környezetéről, a szülők nevelési felfogásáról, esetleges nevelési problémáiról és benyomásokat szerzünk a gyermekről.

A fejlődést nyomon követő módszerek

- megfigyelés: természetes környezetben, tevékenységek közben, folyamatos megfigyeléssel
- beszélgetés: természetes környezetben, nyugodt légkörben,
- gyermeki munkák elemzése: családrajz, emberrajz elemzés,
- értékelés, mérés.

A fejlődési ütemre, elmaradásra utaló jeleknél lehetőségünk van arra, hogy az egyes gyermekeknél a lemaradt területek fejlesztését megcélzó játékokat beépítsük a gyermekekkel való egyéni, játékos foglalkozások, vagy a csoport nagyobb részén felfedezett hiányosságok korrigálására célzott játékokat, foglalkozásokat tervezzünk.

Az egyéni fejlődési napló kitöltése és pontos vezetése elősegíti a problémák korai felismerését. Így már 3-4 éves korban képet kaphatunk arról, hogy a gyermekek közül kik azok, akik várhatóan lassabb ütemben fognak fejlődni és melyik gyerekek lesz szüksége más szakember segítségére is. A nagyobb elmaradásnál mindenképpen igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálatok (logopédus, SZIT terapeuta, gyógypedagógus) szakembereinek segítségét, speciális szakértelmét.

Az egyéni fejlődés nyomon követését, gyermekek mérését a következő időszakokban végezzük:

- Kiscsoport: megfigyelés november-április.
- Középső csoport: megfigyelés november-április, DIFER mérés november.
- Nagycsoport: megfigyelés november-április, DIFER mérés november.

6.3. A gyermekek teljesítményének értékelése:

- Az értékelés szóbeli formája nap, mint nap jelen van munkánkban (dicséret, buzdítás, megerősítés, bírálat). A folyamatos visszajelzés azért szükséges a tevékenységek alkalmával, mert ez által a gyermekek fejlődését segítjük elő. A dicsérettel nő a gyermekek önbizalma, ezáltal serkentjük és magabiztosabbá tesszük a gyermekeket a további feladat megoldásra. Az esetleges kudarc lehet, hogy serkentőleg hat vagy közömbösen reagál rá. Minden értékelési formánál olyan módszerek alkalmazásra törekszünk, amely elősegíti a gyermekek ön-és társas önértékelési képességének kialakulását.
- A gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése: „Egyéni fejlődési naplóba” rögzítjük a gyermekek fejlődését, lemaradását. A módszer elsősorban megfigyelés, vezetése rendszeres és folyamatos. (év eleje, év vége) Láttatja munkánk eredményét, az esetleges hibákat, hiányosságokat. Felelősséget érzünk minden gyermek, minden területen történő fejlődéséért.
- Egyéni fejlődési napló elemei: Adatok a gyermekről, Családlátogatás tapasztalatai, Képességek: testi, szociális, értelmi, Tevékenységek: játék, verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, külső világ tevékeny megismerése, munka jellegű tevékenységek, tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- Feljegyzés a gyermek fejlettségéről, fejlesztési területek
- DIFER mérés: A mérést 4 éves kortól végezzük évente egyszer minden gyermeknél. A HH-HHH gyermekeknél az óvónő döntése, hogy elvégzi a vizsgálatot másodszor is. A nagycsoportban márciusban is elvégezzük a vizsgálatot iskolaérettségi felmérés szempontjából. A mérés eredményei egyértelműen megmutatja, hogy milyen szinten áll a gyermek és milyen alapkészségeket kell fejlesztenünk. Útmutatót ad nekünk, hogy az óvoda iskola átmenet minél zökkenőmentesebben történjen meg. A mérés eredményére épülő tudatos pedagógiai munkának célja a meglévő hiányosságok leküzdése, a sikeresebb iskolakezdés.

Egyéni fejlesztési terv: A gyermekek fejlettségére vonatkozó eredmények alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk a gyermek egyéni gondozásához (tehetséggondozás, hátránykompenzáció). A gyermek kedvelt tevékenységét, érdeklődését figyelembe véve a gyermek fejlődését segítő feladatsort állítunk össze.

6.4. Tankötelezettség halasztása

A tanköteles kort, vagyis a hatodik életévét elérő gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő bármilyen indok alapján vélelmezheti, hogy gyermeke számára az iskola megkezdése még nem indokolt. Az eljárást megindító kérelemben bármilyen releváns ok, körülmény, állapot, tény megfogalmazható, amely indokoltá teszi az iskolakezdés halasztását. Az eljárásban ezen körülmények vizsgálatára kerül majd sor. A szülő a kérelméhez bármilyen által lényegesnek tartott dokumentumot mellékelhet, elkérheti az óvodától a gyermek fejlődését nyomon követő nyomtatványt is, és azt is csatolhatja. Így az Oktatási Hivatalban a kérelemmel foglalkozó szakemberek közvetve az óvoda véleményére is figyelemmel lesznek.

A 2020. január 1-jét hatályba lépő új előírást a köznevelési törvény tartalmazza az alábbiak szerint:

Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A jogszabályok alapján nincs szükség arra, hogy a szülő vagy a gyám kérelmezze a tankötelezettség halasztását az Oktatási Hivatalnál, ha az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggésben, a kérelem benyújtására nyitva álló határidő lejártá előtt (azaz január 15. napjáig) kiállított szakvéleménye tartalmazza azt a javaslatot, hogy a gyermek maradjon további egy nevelési évig óvodai nevelésben. A szülőnek ilyen esetben a szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek óvodájában mielőbb be kell mutatnia, amely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben (a továbbiakban: KIR) rögzíti ezt a tényt, és a tankötelezettség egy évvel való elhalasztását.

Ha a szakértői bizottsági szakvélemény a gyermek esetében **nem** áll rendelkezésre, az Oktatási Hivatalhoz minden év **január 1. napjától január 15. napjáig** lehet kérelmet benyújtani.

A kérelem benyújtásával kapcsolatos fontosabb szabályok a következők:

A szülő vagy gyám a kérelmet kizárólag az Oktatási Hivatalhoz nyújthatja be, legkorábban minden év január 1-jétől.

A kérelem benyújtására legkésőbb minden év január 15-ig van lehetősége a szülőnek vagy gyámnak.

A szülő vagy gyám a kérelmet az Oktatási Hivatal által a honlapján elérhetővé tett informatikai támogató rendszer segítségével kitöltött, majd kinyomtatott és aláírt vonalkódos adatlapon, papíralapon nyújthatja be.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

7.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai teendők

A családok mentális és szociális körülményei eltérőek. Élnék a faluban jó anyagi háttérrel rendelkező családok, mások napi megélhetési gondokkal küzdenek. Megváltozott a családok érték szemlélete, egyre inkább az anyagi értékek dominálnak. A szülők idejét és energiáját leköti az anyagi biztonság megteremtése a család számára, s így kevesebb idejük marad örömteli, biztonságot adó, nevelő hatásokat biztosító együttes élményszerzésre, beszélgetésre, mesélésre. A családok romló anyagi körülményei miatt fokozottabban előtérbe kerül az óvoda szociális funkciója. Nagyobb figyelmet kell fordítanunk a hátránykompenzálásra és az esélyegyenlőtlenség kezelésére. Nevelőtestületünk megérti az egyes családok gondjait, igyekszik meggyőzni a szülőket az együttnevelés fontosságáról, a gyerekek számára pedig biztosítja az óvodai életben a családi, nyugodt, szeretetteljes, tevékeny légkört. A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása, a családokban bekövetkezett funkcionális változások miatt a differenciált, egyéni foglalkozások kerülnek előtérbe mind a nevelőmunka, mind a szülőkkel való kapcsolattartás vonatkozásában.

Integrációs programunk célja:

Tevékenységek központú óvodai nevelés és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs programjának összekapcsolása. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik. **DIAGNOSZTIKUS FEJLŐDÉSVIZSGÁLÓ RENDSZER (DIFER) HASZNÁLATA**

Az eredményesebb iskolakezdés és a gyerekek hatékonyabb megismerése érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) lehetőségeink szerint bevezetjük azt a középső és nagycsoportosok számára is. A több évet átfogó mérés lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek fejlődési ütemét figyelemmel kísérjük, szükség esetén beavatkozzunk, ugyanis minden készség és képesség évekig tartó fejlődése, vagyis elsajátítási folyamata különböző fejlődési szinteket elérve jut el az optimális használhatóságig.

A DIFER mérés célja, funkciója, hogy segítse az eredményes iskolakezdést. Az íráskészség elsajátításának előfeltételét, kritikus elemi készségét az úgynevezett ÍRÁSMOZGÁS-KOORDINÁCIÓ fejlettsége, az olvasási készségét a BESZÉDHANGHALLÁS fejlettsége határozza meg. A nyelvileg közölt információk vételének egyik alapvető feltétele a RELÁCIÓSZÓKINCS fejlettsége, a matematika tanítása az ELEMELI SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG fejlettsége, a tudásszerzés, a tanulás kritikus feltétele pedig többek között a TAPASZTALATI KÖVETKEZTETÉS és a TAPASZTALATI ÖSSZEFÜGGÉSKEZELÉS képességének fejlettsége. Az eredményes iskolakezdés döntő feltétele a SZOCIALITÁS. A mérés eredményére épülő tudatos pedagógiai munkának célja a meglévő hiányosságok leküzdése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Óvodai beíratás támogatása
- Igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos munka
- Együttműködés a szakemberekkel, szociális segítségnyújtás
- Óvoda-iskola átmenet segítése
- Kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat a szülőkkel
- Tájékoztatjuk a középső és nagycsoportos gyermekek szüleit a DIFER képességszint mérésről, annak eredményéről.
- Differenciálás elvének alkalmazása
- Szocializációs színterük megismerése, közösségfejlesztés változatos módszereinek megválasztása.
- Prevenció, jelzőrendszer, segítségnyújtás feladatai.

7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ezért az óvoda feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- A gyermek bevonása minden tevékenységbe – játék, munka, tanulás.
- Egyéni fejlődési ütem tolerálása.
- Rendszeres konzultáció a szülőkkel és a szakemberekkel.
- Csoporton belüli fejlesztéssel, egyénileg, illetve mikrocsoportban.
- Fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés.
- Tanulást támogató légkör kialakításával, konfliktusmegelőző és megoldó stratégia alkalmazásával.
- Érzelmi biztonság megteremtésével gyermek- felnőtt között.
- Személyes szeretetteljes egyéni bánásmód biztosításával. Önbizalom növelése, helyes énkép

formálása.

- Reális követelményszint támasztással, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással).
- A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással.
- A csoportban együtt dolgozó óvónők együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával.
- Szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A gyermekek fejlesztése a rendelkezésre álló szakvélemény alapján meghatározott heti óraszámban történik. A fejlesztést óvodánk fejlesztő pedagógusa végzi.

7.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek

Óvodánk fogadja a sajátos nevelési igényű gyermekeket is. Azoknak az SNI gyerekeknek kerül sor a többi gyermekkel történő együttnevelésre, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált csoportban javasolják. Ezek a gyerekek társaikkal együtt végzik óvodai tevékenységeket, de a szükséges területeken támogatást kapnak.

A SNI gyermekek fejlesztését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- Óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés, részletes anamnézis készítése, folyamatos fejlettségmérés, tudatos fejlesztési terv készítése. Személyes szeretetteljes egyéni bánásmód biztosításával.
- Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás: konzultációk a gyermekek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megszervezése (Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság, EGYMI).
- Tudatos óvodai pedagógiai munka, ahhoz hogy a sajátos igényből adódó hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: a gyermek kezdeményezésére támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció.
- Fokozott toleranciával, másság tudatosításával, elfogadásával.
- Érzelmi biztonság megteremtésével gyermek- felnőtt között.
- Munkaszervezési formák alkalmazásával
- Rugalmas időkeret biztosításával.
- A sajátos igényből adódó lemaradások lehetőség szerinti ellensúlyozása, az SNI-s gyermekek optimális fejlődésének biztosítása.

A gyermekek fejlesztése a rendelkezésre álló szakvélemény alapján meghatározott heti óraszámban történik. A fejlesztés speciális szakember (gyógypedagógus, SZIT terapeuta) igénybevételével folyik.

7.4. Tehetséges gyermekek fejlesztése -tehetséggondozás

Tehetséges gyermek: Tehetségesnek azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

Legfontosabb célkitűzésünk a tehetséggondozás terén:

A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek fejlesztése, személyiségük optimális

fejlesztése, megelőzzük a tehetségigéreték elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket, a kreatív tehetségigéretes gyermekek további

gondozása, gazdag, változatos program keretében. Önállóan, vagy szakember segítségét kérve valósítjuk meg, biztosítva a tárgyi eszközöket.

Feladataink:

- Kreatív gyermekek felismerése. Kreativitásuk motiválása, ösztönzése.
- Szükségletük kielégítése: megismerési, elfogadási, alkotási vágy kielégítése, a feladatok sokszínűségének megteremtése.

- Harmonikus fejlesztés, egyénre szabott tervezéssel. Differenciált feladatokkal.
- Különböző helyzetekben segítségnyújtás.
- Fejlődésük segítése kreatív nevelés eszközeivel.
- Pályázatban való részvétellel.

A kreativitással, a tehetség ígéretekkel már óvodáskorban foglalkozni kell, hiszen ezek a kérdések már az óvodában dőlnek el leginkább. Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek. A gyermekek fejlesztése két síkon történik: óvodai csoportjában a napi tevékenységekbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő "tehetséggondozó" foglalkozások keretében.

7.5.A gyermek adatainak nyilvántartása az óvodában

A gyermek sajátos nevelési igényére, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségére, tartós gyógykezelésére vonatkozó adatai, továbbá a gyermek speciális köznevelési ellátásához elengedhetetlenül szükséges szakorvosi diagnózisának adatai a pedagógiai szakszolgálat, az óvoda és az egészségügyi szakellátó között továbbítható.

Az óvodai nevelt gyermek speciális köznevelési ellátása az óvodában:

- fejlesztő nevelés-oktatás,
- fejlesztő pedagógiai ellátás,
- sajátos nevelési igényű gyermek ellátása.

8. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEINK

Az óvoda életében kiemelkedő jelentőségűek az időről – időre visszatérő közösségi események, az ünnepek. Személyiségfejlesztő hatásuk fontos, hiszen egy – egy ünnep, jeles nap, de főleg az ezt megelőző tevékeny várakozás olyan erkölcsi tartalmat közvetít, amely a maga nemében pótolhatatlan. Az óvodai ünnepek és hagyományok a nevelőmunkánk szerves részét képezik. Az ünnepeknek, hagyományoknak fontos szerepe van az intézmény arculatának formálásában, menedzselésében is. A szokásokat, hagyományokat ápoló ünnepek mellett az óvodában a jelképek szintjén meg kell emlékezni a társadalmi ünnepekről is. Az ünnepélyek formáját, jellegét, felelőseit az óvodavezető rögzíti az éves munkatervben. Szem előtt tartjuk a szülők igényeit, minden csoportban az óvodapedagógusok ötletei, speciális képességei felhasználásával, kiaknázásával.

Célunk: Az ünnepek színvonalas megszervezése révén emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből. A gyermekek, szülők aktív bevonása az előkészületi tevékenységbe. Az ünnepek külső megnyilvánulásai, formái legyenek hangsúlyosak (esztétikus terem, környezet díszítés, alkalomnak megfelelő öltözködés). Óvoda-család kapcsolatának erősítése a hagyományok, ünnepek közösségfejlesztés erejével.

Óvodapedagógus feladatai:

- **Mikuláskor** csoportonként a gyerekek verssel és dallal köszöntik a Mikulást.
- **Karácsonyi ünnepkör** alkalmával minden csoport a saját életkorának megfelelően ismerkedik az ünnepkörhöz tartozó hagyományokkal. (Advent, Családi nap)
- **Karácsonykor** minden csoport a szülőkkel közös ünnepel, karácsonyi dalokkal, versekkel. A kis-középső – nagycsoportos gyerekek műsorral köszöntik a község idős lakóit. A nagycsoportosok műsorral kedveskednek a Humán Szolgáltató dolgozóinak, valamint a Katolikus Templomban is szerepelnek betlehemes játékokkal.
- **Farsangkor** szülőkkel közösen ünnepeltek, csoportonkénti műsorok, jelmezbe öltözés és közös mulatozás.
- **Húsvét** alkalmával hagyományok átélése játékos formában, tojásfestés, locsolkodás, hangulati előkészítés az ünnepre.
- **Anyák napja** alkalmából csoportonként családi formában köszöntjük dallal, verssel az édesanyákat és nagymamákat. Kis – középső csoport köszönti községünk édesanyáit, nagymamáit, dédnagyanyáit a Nyugdíjas Klubban.
- **Gyermeknap** az óvodában szülőkkel közösen. Színes programok, vidám műsorok.
- **Ballagás, évváró** alkalmából a csoportok műsorral köszöntik a vendégeket. A nagycsoportosok verssel, dallal búcsúznak mindenkitől.

- **Kirándulás szülőkkel** közösen csoportonként.
- **Születés – névnapok** az ünnepeltet a csoport köszönti dallal, verssel.

9. GYERMEKVÉDELEM

Az óvodapedagógus alapvető feladatai közé tartozik a gyermekvédelmi preventív munka: a gyermek és környezetének megismerése, a gyermek fejlődését hátráltató tényezők feltárása, elősegíteni a családi környezetből adódó hátrányok csökkentését, mindent megtenni a gyermekek testi – lelki fejlődését gátló hatások megszüntetésére, az óvodavezető informálása, a családok életéről szerzett információk hivatali titokként való kezelése. A mindennapi nevelőmunka során meg nem oldható problémák további koordinálása gyermekvédelmi felelős feladata, aki kapcsolatot tart a Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámhatósággal.

Célunk: A gyermek és környezetének alapos megismerésével, a gyermek fejlődését hátrányosan befolyásoló tényezők feltárása és azok megszüntetésének elősegítése hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Óvodapedagógus feladatai:

- Tiszteletben tartani azt, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, de feladatunknak tekintjük a gyermek jogainak mindenkor érvényesítését és védelmét.
- A HH és HHH gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételek, lehetőségek biztosítása, képességeik kibontakoztatásához.
- Hátrányok javítása, segítése differenciált neveléssel.
- A gyermekek biztonságos felügyeletéről és megfelelő neveléséről való gondoskodás. A gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő óvodai életritmus kialakítása.
- A családban jelentkező problémák figyelése, egyeztetése a gyermekvédelmi felelőssel.
- Közreműködés a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
- A gyermekek családi és szociális körülményeinek felmérése családlátogatás során.
- A család mint partner bevonása az óvodai életbe.

Az óvoda saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézményegészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen, valamint az óvodával kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szervén kívül más személy vagy szervezet a gyermekek részére tartott foglalkozás keretében szexuális kultúrával, nemi étellel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat (a továbbiakban: felvilágosító program) csak akkor tarthat, ha jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette. A felvilágosító programok tartására jogosult szervezet nyilvántartását vezetni jogosult szervezet, a nyilvántartásba vétel részletes feltételeit, továbbá a nyilvántartás vezetésére és közzétételére vonatkozó részletes szabályokat az oktatásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg. Amennyiben a köznevelési feladatokat ellátó hatóság a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy az intézményben a felvilágosító programokat nem a nyilvántartásba vett szervezet végezte, az intézményvezetővel és a program szervezőjével szemben szabálysértési eljárást kezdeményez.

10. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ FELADATAINK, INTÉZKEDÉSEINK

Minden gyermeknek a közoktatás intézményeiben kell megkapnia azt a tudást, illetve megszereznie azokat a képességeket, amire alapozva továbbléphet a következő oktatási fokozatba. Fontos, hogy minden gyermek képességének, adottságainak megfelelő nevelést, oktatást, nevelést kapjon. Ennek érdekében intézményi szinten is biztosítjuk az egyéni fejlesztés lehetőségét mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás területén. Felismerjük a különleges bánásmód szükségességét. Számukra hosszabb távú

fejlesztési tervet dolgozunk ki a kollégákkal vagy szakember segítségével.

Biztosítjuk óvodánkban az esélyegyenlőséget:

- szociális hátránnyal, halmozottan szociális hátránnyal rendelkező gyermekeknél,
- sajátos nevelési igényű gyermekeknél,
- egyéb hátránnyal rendelkező gyermekeknél,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknél,
- tehetséges gyermekeknél.

Fontos, hogy a gyermek már óvodás korban megkapja a megfelelő fejlesztéseket annak érdekében, hogy tovább lépésekor kudarcmentesen tudjon haladni. Fokozottan figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek szociális problémáit, gyermekvédelmi felelős rendszeres kapcsolatot tart a család- és gyermekvédelmi szervekkel.

A gyermekvédelmi munkánkat egy óvodapedagógus - gyermekvédelmi felelős koordinálja.

- Óvodánkban minden gyermek egyenlő, semmilyen hátrányos megkülönböztetést nem alkalmazunk.
- Gyermekjóléti Szolgáltatóval, Gyámügyi előadóval folyamatosan tartjuk a kapcsolatot jelzőrendszer működtetésével, minden év elején egyeztetjük az adatokat. Változás esetén tájékoztatjuk egymást.

11. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A szegénység, a munkanélküliség, az alacsony iskolázottság, rossz lakáskörülmények, és más kedvezőtlen életfeltételek önmagukban még nem szükségszerűen károsítják a gyermek szocializációját. Ám ezek a kedvezőtlen környezeti elemek veszélyeztető jellegűek, és a gyermek magatartási és tanulási zavarait okozhatják. A hátrányos szociális háttérből érkező gyermeknél az óvoda hangsúlyozottabb szerepet kap a gyermek fejlesztésében. Itt a gyermek maga akkor válik szociálisan hátrányos helyzetűvé, ha társainál gyengébben van felkészülve arra, hogy meg tudjon felelni az óvodában a kor csoportjával szemben megfogalmazott követelményeknek. Az óvoda feladata kiegészül azzal, hogy a családban felébressze a felelősségérzetet, példát mutasson, nevelési értékeket közvetítsen.

Konkrét feladatok a szociálisan hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lemaradásának enyhítésére

- Olyan kapcsolatot teremtünk a szülőkkel, hogy a gyermekneveléssel kapcsolatos problémákat meg tudjuk beszélni.
- Meggyőzzük a szülőt a gyermek rendszeres óvodába járásának fontosságáról.
- A gyermek fejlődésének lemaradását szabadidőben történő egyéni foglalkozással, illetve differenciált fejlesztéssel az egyéni képességeknek megfelelően játékos formában próbáljuk enyhíteni.
- Fogadóórán a szülőt tájékoztatjuk arról, hogy a gyermek mely területen mutat lemaradást és segítséget nyújtunk az otthoni fejlesztéshez:

1. mozgásos játék fejlesztő tevékenységek ajánlása (roller, ugrálólabda...)

2. hasznos tanáccsal látja el,

3. folyamatosan kommunikálunk a gyermek fejlődéséről,

4. mesekönyvet, foglalkoztató könyvet ajánlunk.

- Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a szülőknek, hogy a gyermek életkorának milyen játék felel meg, milyen meséket meséljünk, milyen filmeket engedjenek megnézni a televízióban.
- Szabadidős programokat, kirándulásokat szervezünk a szülők, gyermekek részére.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsony fejlettségi szinten álló, sérült, elhanyagolt gyermekek nevelése egyéni törődést igényel. Szükség esetén kérjük szakember segítségét (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, Pedagógiai Szakszolgálat stb.).

Hátrányos helyzetű az átlagnál nehezebb körülmények között élő, de normálisan fejlett fiziológiailag nem sérült gyermek, akik gátolt abban, hogy adottságainak megfelelő ütemben fejlődjenek képességei. Családi körülményei, szociális helyzete miatt védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek kell tekinteni minden olyan gyereket, akit védelembe vettek, illetőleg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a törvényes felügyeletet ellátó szülei legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezték be sikeresen és arról nyilatkoznak.

Veszélyeztetettnek tekintjük azt a gyermeket, akinek testi, pszichés fejlődését az öröklött vagy szerzett organikus károsodások, környezeti ártalmak, illetve rossz interszociális kapcsolatok akadályozzák. Az ilyen gyerekeket nyilvántartásba vesszük, fejlődésüket fokozott figyelemmel kísérjük, ha szükséges javaslatot

dolgozunk ki szociális támogatásokra, pedagógiai gondolkodásra. (Kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálattal.)

Célunk: Környezetünkben biztosítsuk az egyenlő bánásmód elvének mindenkire kiterjedő megvalósulását. A pedagógiai programunkban biztosítjuk az egyenlő hozzáférés elvét, és annak megvalósulását, támogatva és segítve a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét.

Feladatunk: Fontos, hogy az óvoda dolgozói biztosítsák a diszkriminációmentes óvodai nevelést, a befogadó, elfogadó toleráns légkört. Felelősségük, hogy az esélyegyenlőségi intézkedésekben foglaltakat megismerjék, és annak megvalósításában részt vegyenek, illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezzék azt az intézmény vezetőjének.

További intézkedések:

- Valamennyi hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek biztosítani az óvodai ellátást a 3. életévtől.
- A hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció.
- Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja.
- Logopédiai ellátás biztosítása.

12. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Célunk: Az egészséges és környezettudatos magatartás formálása, alapozása, alakítása, a természet megóvása, értékeinek felfedezése és megbecsülése iránti igény, illetve egyéni képességek és magatartás kialakítása, fejlesztése és fenntartása a gyermekben, megtapasztalható élmények, életkorának megfelelő ismeretek biztosításával.

Feladataink:

- Az óvoda felnőtt közösségének életmódjával, értékrendjével pozitív példa adása a környezettudatos magatartásra, és az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.
- A nevelőmunka tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában a környezeti nevelés elveinek, tartalmi jellemzőinek megjelenítése.
- Óvodánk pedagógiai gyakorlatában a természet és környezetvédelmi feladatok a helyi adottságoknak megfelelő alakítása (fák, növények ápolása, védelme, madárvédelem, hulladékkezelés és felhasználás, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, lakóhely, lakókörnyezet megismerése a természeti környezet védelme stb.).
- Az óvodában élő hagyományok ápolása a családok bevonásával pl.: rendezvények szervezése az egészséges életmód, környezettudatos magatartás jegyében.
- Növények, állatok védelmének és gondozásuk fontosságának tudatosítása.
- Közvetlen élmény-és tapasztalatszerzés a természeti és tárgyi környezetről.
- Szabadban történő rendszeres mozgás lehetőségének biztosítása, környezetbarát anyagból készült udvari játékokkal, megfelelő tér kialakítása.
- A takarékoság fontosságának tudatosítása a gyermekben (vízcsapok elzárásának szerepe, rontott papírlapok felhasználási lehetőségei).

Tevékenység tartalma:

- Természeti és tárgyi környezet megismerése, értékeinek megóvása.
- Szelektív hulladékgyűjtés az óvoda egész területén (papír, műanyag, kupak stb.).
- Egészséges életmód szokásainak megalapozása: hetente rendszeres zöldség és gyümölcsfogyasztás a szülők közreműködésével.

- Zöldség, gyümölcs feldolgozás: gyümölcssaláta készítés, savanyítás.
- Közreműködés az óvoda udvarának évszakonkénti rendben tartásában - levelek, faágak összegyűjtése, gereblyézés, söprés.
- Növények ültetése, védelme, gondozása megfelelő eszközök, szerszámok alkalmazása az óvoda udvarán.
- Szobanövények ültetése gondozása, palántanevelés a csoportszobában.
- Madarak megfigyelése, téli etetése, gondozása
- Állatok megfigyelése, gondozása (lehetőség szerint), megóvása.
- A rendszeres mozgás - elsősorban szabadban történő- megszerettetése, igényének kialakítása, kooperatív mozgásos játékok lehetőségének biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Ismeri az óvodában kialakított szelektív hulladékgyűjtők helyét, a hulladékot megfelelő helyre gyűjti.
- Szívesen fogyaszt zöldséget, gyümölcsöt.
- Részt vesz a gyümölcsök, zöldségek felhasználásában: tisztításban, salátakészítésben, lekvár főzésben, savanyításban, ismeri ezek szerepét a táplálkozásban.
- Ismeri az óvoda fáit, növényeit.
- Részt vesz a növények ültetésénél, gondozásában, palántanevelésben az ehhez szükséges eszközöket megfelelően használja.
- Ismeri a leggyakrabban előforduló költöző madarakat.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétán a természetben.
- Felfedezi a természeti és tárgyi környezet szépségeit, értékeit, megóvásának lehetőségeit, erősödik a szülőföldhöz való kötődése, hazaszeretete.
- Szívesen vesz részt rendszeres mozgásos játékokban a szabad levegőn.
- Ismeri lakóhelyének jellegzetességeit, nevezetességeit, biztosabban tájékozódik közvetlen környezetében.
- A felnőttek példája nyomán képes elsajátítani a takarékoság szempontjából fontos szokásokat.

13. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Az ellenőrzés célja: az óvodában folyó pedagógiai gyakorlat segítése, fejlesztése, annak feltárása, hogy milyen mértékben közelítették meg a pedagógiai programban kitűzött célokat és feladatokat. Az ellenőrzés segíti a pozitív tapasztalatok elterjedését. A hibák, hiányok okainak feltárása előmozdítja a nevelés hatékonyságát, fokozza a személyes felelősség érvényesülését és a kezdeményezőképeség kibontakozását nevelőtestületünkben. Úgy gondoljuk, hogy az ellenőrzés nem a „hibakeresés” helyszíne, hanem a segítő, fejlesztő szándék érvényesülése és ebben a nevelés eredményességének a javítása hatja át az érintetteket. Az ellenőrzés megerősíti pedagógusainkat abban, hogy kitartó és következetes munkával a kitűzött célokért érdemes küzdeni és útmutatót ad az esetleges hibák kijavításához. Mindehhez őszinte légkör és kellő tapintat szükséges.

13.1. Az ellenőrzés típusai és formái

- Belső ellenőrzést az óvodavezető végzi. Az ellenőrzés irányultsága alapján megkülönböztetünk megelőző, folyamatos, utólagos ellenőrzést.
Megelőző ellenőrzés: mindenki megértette a feladatot, biztosítottak – e a feladat végrehajtásának feltételei. Folyamatos ellenőrzés: részfeladatok teljesítésének kontrollálása. Utólagos ellenőrzés: a teljesítmény mennyiségi és minőségi mutatói, kiinduló adatokat szolgáltat a következő céljaink kitűzéséhez és feladatok meghatározásához.
- Önértékelések: pedagógus, vezető, intézmény.

- Külső ellenőrzés: Tanfelügyelők, szakértők látogatása. Tanfelügyeleti ellenőrzés, minősítési eljárás során a pedagógusok külső megerősítést kapnak munkájukról.
- Önkormányzati testületi ülésekre az óvodavezető beszámolót készíti az óvoda munkájáról.

13.2. A belső ellenőrzések során nyert tapasztalatok elemzése:

- Az óvodapedagógus ön elemzésével kezdődik. Ez rendkívül jelentős, mivel a saját tevékenységének tudatossága, realitása nagymértékben befolyásolja az elemzés menetét. Másként kell reagálni, ha maga is látja a problémákat és azok megoldását, vagy mintha a hiányokat észre sem véve akar azokból erényeket faragni. Az óvodapedagógus maga keresi, hogyan tehetné eredményesebbé, színesebbé, hatékonyabbá tevékenységét.
- A vezető hangsúlyozza a pozitívumokat, negatívumokat is megemlítve, majd ha szükséges rámutat azokra az eljárásokra, amelyek hatékonyabbá tehetjük a kolléga munkáját.
- Megfigyelési tapasztalatokat, feljegyzést készít a vezető. Mindezt a kolléganőnek megmutatja és aláírás után dossziéba, kerül.

Az értékelés szembesít, számadást ad, visszajelzést jelent. Annak számbavételét, hogy intézményünk értékrendje szerint kitűzött cél és feladatok megvalósítása során, milyen eredményeket, hiányosságokat tapasztalunk az óvoda egész közösségét – benne az egyének teljesítményét – illetően. Az értékelés kiterjed a pedagógus, a csoportok, gyerekek, nem nevelői munkakörben dolgozók munkájára.

- A pedagógus értékelésének legfőbb alkalma az ellenőrzést követő elemzéskor történik, valamint a tanfelügyeleti és minősítési eljárás során.
- A csoportok értékelésének kiemelkedő alkalmi: félévi és év végi nevelési terv értékelése, valamint a nevelőtestületi év végi értekezletek.
- A nem nevelői munkakörben dolgozók félévente munkatársi értekezleten kapnak visszajelzést munkájukról.
- Az értékelés valamennyi formájánál módot és lehetőséget biztosítunk, hogy a jelenlévők elmondhassák gondolataikat, így azt érzik, hogy érdemes hozzászólni, mert ha reális igényt fejeznek ki meghallgatásra, találnak. A megfelelő értékelés ösztönzőleg hat a további munkára, nagyobb és felelősségteljesebb feladatok vállalására. Az értékelés mindig konkrét, fejlesztő hatású és demokratikus.

14. ONLINE PEDAGÓGIAI FELADATOK JÁRVÁNYHELYZET IDEJÉN

Az Oktatási Hivatal módszertani ajánlásban fogalmazta meg az óvodák számára, hogy *„Az óvodapedagógusok a szülők számára, a gyermek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit ismerve, ajánlanak olyan játékos tevékenységformákat, élményszerzési lehetőségeket, amelyeket a szülők gyermekükkel együtt otthonaikban is megvalósulhatnak.”* Kéri, hogy *„Az infokommunikációs eszközök használatával online nyújtsanak segítséget, támogatást a szülők részére.”* – az óvodák.

14.1. Óvodánkban megvalósuló online ovi működés elemei a zárt Facebook csoportokban:

Naprakész, fontos, óvoda egészét érintő vezetői tájékoztatás. Online vezetői fogadóóra felajánlása privátban heti két alkalommal. Az óvodavezető elkészíti a szülők számára ajánlott, az óvodapedagógusok által forrásként használható linkgyűjteményt és online ovi működési kerettervet. A keretterv alapján heti, napi tartalmakat terveznek, ajánlanak az óvodapedagógusok csoportonként. Online óvodapedagógus fogadóóra felajánlása privátban munkanapokon, kora délutáni időszakban, differenciált, személyre szabott pedagógiai segítségnyújtás, ajánlások érdekében. A nagyobb, elsősorban az iskolába készülő nagycsoportosok esetében élőben is bejelentkeznek az óvodapedagógusok délutánonként.

Célok: A teljes óvodai közösség összekovácsolása a folyamatos kapcsolattartás, együttműködés által az az óvodai szintű közös célok érdekében. A családok informálása, pedagógiai segítése, támogatása a válsághelyzetben, a családi életrend tiszteltetésével tartásával. Az óvodások megszokott életrendjének más, kényes körülmények közé helyezve megtalálni a módját annak, hogy a gyermekeknek izgalmas, motiváló hatású élményekhez jussanak, tovább fejlődjen személyiségük, beépüljenek ismereteik. Készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése - új elemként az IKT kompetenciák. Az óvodapedagógusok számára kihívást jelentő feladatban való helytállással sikerélményhez juttatás, személyes szakmai fejlődés, kiemelten a kommunikációs képességek és az IKT, digitális kompetenciák terén.

Feladatok:

- Az online óvodai működéssel kapcsolatos OH ajánlás továbbítása az óvodapedagógusoknak e-mailben.
- Egyeztetés, ötletelés a nevelőtestülettel a zárt nevelőtestületi Facebook csoportban.
- Feladat kiadása, az elkészült online óvodai pedagógiai működés projektjének megküldése e-mailben az óvodapedagógusoknak.
- Aktuális, naprakész tájékoztatás az óvodákat, óvoda egészségét érintő hivatalos, fenntartó által elrendelt információkról, felelős állampolgári magatartásról.
- „Maradj otthon!” felhívás közzététele.
- Tájékoztatás a Korona Vírusról felnőtteknek plakáton, gyerekeknek, gyereknyelven játékos videón.
- A helyes kézmosás rajzos és kézmosó versek szöveges közzététele gyerekeknek.
- Szülők tájékoztatása az online óvodai működésről, kitűzött célokról, feladatokról.
- Online privát heti vezető és óvodapedagógusi fogadóóra felajánlása messengeren.

14.2. Az online óvodai élet programjának bevezetése

Gondoljuk át az erőforrásainkat: az óvodapedagógusok milyen mértékben vonhatók be, ki mennyire felkészült IKT területen. Nem szabad elfelejteni, hogy a legtöbb családban a nagyobb, általános iskolás testvérekkel kell foglalkozni az online tanulás során, vagy a szülő végez távmunkát számítógépen. Egy általános, intézményi szinten egységes kereteket tartalmazó online óvodai munkát célszerű tervezni, amit aztán korcsoportonként lehet megtölteni konkrét tartalommal.

14.3. Az online ovi program tartalmának rendező elvei

Kapcsolódunk a család napirendjéhez, feltételezhető elfoglaltsághoz, adjunk természetes napirendi keretet a tevékenységeknek. Gondolkozzunk tematikus hetekben, legyen célunk. Egy jól működő közösség fő jellemzője: közös cél érdekében együtt dolgozni. Legyen kilátásban végeredmény, produktum a végére, aminek mindannyian örülni fogunk, ha újra járhatunk óvodába. Érdeemes most is a komplexitásra törekedni, heti, és napi szinten is! Olyan tevékenység láncot ajánlunk egy hétre, és egy napra, amivel minden nap, minden alapvető gyermeki tevékenység érintett legyen továbbra is, de a személyi higiénés és munka jellegű elfoglaltságra is gondolunk, hiszen az önállóságra nevelés sem állhat meg, főleg az iskolába készüléknél. Építünk mindennapi mesére, versre. És nem felejtjük el, hogy a legtöbb óvodai tevékenység az óvodában is szabadon választható. Céltudatosan összeállított tematikus linkgyűjtemény elkészítése, óvodás dalok gyűjtemény kiválasztása és megosztása szülők számára.

15. MESEVÁR BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA

Az óvoda- bölcsőde fenntartójának címe: Magyarbánhegyes Község Önkormányzata

5667 Magyarbánhegyes, Jókai u. 38.

Elérhetősége: 06/68 480-000

Az óvoda-mini bölcsőde neve: Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde

OM azonosító: 201932

Az alapító okiratban foglalt gyerekek férőhelyének száma: Óvoda: 69 fő

Mini-bölcsőde: 8 fő (15 /1998. 49 §)

Az óvoda székhelye: 5667 Magyarbánhegyes, Árpád u. 48.

Elérhetősége: 06/68 634 378, 06/20 325 35 40

E-mail címe: mbh.ovoda@gmail.com

Mini-bölcsőde címe: 5667 Magyarbánhegyes, Jókai u. 17/a.

Elérhetősége: 06/20 289 09 82

E-mail címe: mbh.bolcsode@gmail.com

A mini-bölcsőde napi nyitvatartás: 7 órától-16 óráig

Intézményvezető: Szász Károlyné

Munkáltatói jogok gyakorlója: a mindenkori intézményvezető

Az alapító okirat kelte: 2018.05.28.

A nevelés nyelve: magyar

A szakmai program felülvizsgálatának időpontja a jogszabályi változásoknak megfelelően, egyéb esetben 5 évente.

A szakmai program készítésének dátuma: 2018. augusztus

A szakmai program jogszabály háttere: Mini- Bölcsőde jogszabályi alapja

1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről,

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III.törvény ,

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet),

A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet,

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet,

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. Rendelet, (a továbbiakban: Kjt.)

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006.(XI.20.) Korm. rendelet,

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet,

A szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet,

Bölcsődei Nevelés – Gondozás Országos Alapprogramja 2017.

15.1.Bevezetés

Magyarbánhegyes község önkormányzati fenntartású mini-bölcsődében, a családban nevelkedő kisgyermek számára, a családi nevelést segítő a gyermekek nappali felügyeletét, szakszerű gondozását-nevelését biztosítja. A Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde saját nevelési-gondozási Szakmai Program szerint végzi tevékenységét, amely összhangban áll „A bölcsődei

nevelés-gondozás országos alapprogramjával."A szakmai program a mini-bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, melyet az ott dolgozók alkalmaznak napi nevelő-gondozó munkájukban, szakmai értékeinek elkötelezettjei és tisztelői. Hittel és tudatosan törekszünk az esélyteremtésre a negatív hatások mérséklésére, a pozitív hatások felerősítésére, a hátrányok csökkentésére. Programunkkal biztosítjuk az általunk nevelt és gondozott gyermekek a mindennapjaikat szeretetteljes, nyugodt légkörben éljék. Az intézmény biztosítja a gyermek 20 hetes korától 3. életévének, SNI - s gyermek az 5. életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fejlődésben lemaradt gyerek az 5. életévét betölti / SNI - s gyermek esetén Szakértői Bizottság véleménye alapján/ Továbbá fontosnak tartjuk, hogy jó minőségű munkát végezzünk a gyermekek és a szülők általános megalégedettségére.

Helyzetelemzés: Magyarbánhegyes község Békés megye déli részén található. A községben önkormányzati fenntartású Óvoda működik egy székhellyel és egy telephellyel. Óvodai csoportjainak száma 3, melyek osztatlan csoport szerkezetűek. A mini bölcsődénk egy önálló épületben kapott helyet, nem messze a székhelytől. Az elmúlt években egyre nagyobb igény jelentkezett a helyi családok a kisgyermekes szülők részéről bölcsődei szolgáltatás igénybevételére, hiszen magas az ingázók száma, nagy a munkanélküliség, csökken a gyermekszületések száma és érdekünk, hogy a lakossági létszám szinten tartása érdekében a szülők mihamarabb munkába állhassanak / vidéken stb./ és gyermeküket elhelyezni tudják. / ne az elköltözés legyen a család dilemmája/ Magyarbánhegyes község Önkormányzata a 3 éven aluli gyermekek bölcsődei ellátását 2018. november 1-től mini-bölcsőde formájában biztosítja a dolgozó szülők megsegítése céljából. A mini bölcsődénk egy önálló épületben kapott helyet a Jókai utca 17/A szám alatt, nem messze a székhelytől. A belső térben esztétikus, biztonságos berendezések segítik a felnőttek munkáját. A gyermekek részére kialakított játszóhelyek barátságos, családi légkört teremtenek, a terek, a játékok színvilága harmonikus, nyugalmat biztosít. Mini-bölcsődénk pótolhatatlan szerepet tölt be a kicsik szocializációjában, a sajátos nevelést igénylő gyermekek ellátásában, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelésében, az intézménybe járó kisgyermek testi-, értelmi-, érzelmi fejlődésének elősegítésében. A helyiségek olyan méretűek és berendezések, amelyben minden egyidejűleg jelen lévő gyermek és felnőtt igénye teljesíthető. Mini-bölcsődei csoportban legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható. Az udvaron játszórészlettel, fákkal övezett környezetben, árnyékos területtel, párasítóval biztosítja a gyermekek egészséges feltételek közötti életszervezését. Az itt töltött időt igyekszünk legjobb tudásunk szerint megszervezni. A ránk bízott gyermekeket szakszerű nevelésben-gondozásban részesítjük. Mindent megteszünk azért, hogy testi-, lelki és érzelmi szükségleteket kielégítsük, értelmi képességeket fejlesszük, önállóságra való törekvéseiket segítsük, egyéni adottságokat szem előtt tartva. Legfontosabb számunkra, hogy mind a szülő, mind a gyermek otthonosan érezze magát, a szülő biztonságban tudja gyermekét. Dolgozóink a szakmai programnak megfelelően mindenkor a kisgyermekek igényeit elégítik ki a legmagasabb szakmai hozzáértéssel.

15.2. Bölcsődei nevelés

Alapfeladat meghatározása: Bölcsődénk olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást és alapellátáson túl a családi nevelést támogató szolgáltatásokat nyújt a gyermekek, családok részére. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermek nevelő, családok állnak. A családra, mint komplex rendszerre tekint, mely értelmében az egész család támogatását célozza meg. Napközbeni ellátás keretében a gyermekek testi-érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással nemzetiségi/ etnikai hovatartozásának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A bölcsődei nevelés célja: A kisgyermek elsajátítsák azokat a képességeket, készségeket, amelyek elősegítik, hogy hatékonyan, kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetben, sikeresen alkalmazkodjanak azok változásaihoz. A bölcsődei nevelés olyan szemlélettel, módszerekkel segíti mindezt, amely a családi nevelés elsődlegességét tiszteli. További célja a kora gyermekkori intervenció szemléletének széleskörű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenció tevékenységet folytassa. A mini-bölcsőde ellátás hozzájárul a családok életminőségének javításához a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. Mini-bölcsődénkben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely egyéni sajátosságaihoz és igényeihez igazodó gondozást- nevelést jelent. Ebben a folyamatban nem határozunk meg fejlettségi szinteket, nincsenek fejlettségi kritériumok. A verbális kommunikáció pozitív színezetű, személyes jellegű. Beszédre ösztönözzük őket, tiszta kiejtéssel, szép

beszéddel jó példát nyújtunk a beszélni tanuló gyermekeknek. Ösztönözzük őket, sikerélményhez juttatjuk, megerősítjük, elismerjük, dicsérjük őket. A gondjainkra bízott gyermekek a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó felnőtté válnak.

Gyermekképünk: A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az autonómia-érzés kialakulásának időszaka. Az első évek a legmeghatározóbbak a gyermek életében, személyisége fejlődésében. A korai kötődés és a szocializáció időszakában alakulnak ki a későbbi egész életre jellemzőbb szokások viselkedés minták alapjai. A kisgyermek magával hozott képességeinek kibontakoztatásához a legkedvezőbb feltétel a szabadban való mozgás és játéktevékenység, a bizalomteljes meghitt személyi kapcsolat, az aktivitásra építő, interakcióban gazdag gondozás. Azt szeretnénk, hogy kisgyermekünk boldognak érezzék magukat a mini-bölcsődében és fő tevékenységük a játékon keresztül megtanul tanulni, érdeklődni, kísérletezni, megtanulja a nehézségek leküzdését. Megismerik az örömet, a meglepődést, amit a siker, a türelmes önálló, kitartó munka által elért eredmény útján szerez meg. „ A gyökerek persze nem látszanak, de tudod azok tartják a fát.” / görög költő/

Jövőképünk: Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartjuk szem előtt, az ő érdekeit kívánjuk szolgálni. A 3 év alatti korosztály személyiségfejlődése szempontjából legfontosabb testi és lelki harmónia magas színvonalon történő kielégítése az optimális fejlődés elősegítése. Támogatjuk személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást, elősegítjük a szokások, viselkedési szabályok elsajátítását. A mindenkor szeretetteljes, odaforduló környezetben élmény és fantázia világa gazdagodik, kialakul az esztétikum iránti érzékenysége. Olyan szeretetteljes bölcsődei miliő kialakítása melyben a legfontosabb az érzelem és az azt kísérő „BOLDOGSÁG” érzete.

Mini-bölcsődénk személyi feltételei: 2018. november 1-től mini bölcsődénk dolgozói létszáma 15/1998.(IV.30.)NM rendelet módosítása 6/2016.(III.24.)EMMI rendelet alapján.

Óvoda és bölcsőde vezető	1 fő
Szakképzett kisgyermeknevelő és gondozó	1 fő
Bölcsődei dajka	1 fő
Összesen:	3 fő

Szakmai végzettségek, továbbképzés, gyakornoki rendszer, szakmai fejlődés biztosításának lehetőségei. Szakmai végzettség a törvényben meghatározottak szerint. / csecsemő- és kisgyermekgondozó-OKJ-s, bölcsődei dajka: képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam. A kötelező továbbképzések, gyakornoki rendszer tervezése előre meghatározott ütemterv alapján történik./ A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza/ Szakmai fejlődését rendszeres önképzés biztosítsa, szakmai folyóiratok, jogszabályokat értelmező kiadványok, internet használatának lehetősége, audiovizuális eszközök, melyet a mini bölcsőde biztosít.

Helyettesítés rendje: 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 51. § (3) bekezdés alapján: A mini bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez. A mini bölcsőde fenntartója úgy szervezi a napi munkát az intézményben, hogy a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka a gyermekek ellátásáról megfelelően gondoskodni tudjon .A mini bölcsődében az ügyelet időtartama alatt legalább 1 fő kisgyermeknevelő vagy 1 fő bölcsődei dajka biztosítja a gyermekek felügyeletét. A mini bölcsőde fenntartója biztosítja, hogy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a helyettesítés megoldott legyen a 2. számú melléklet II. Rész” I. Alapellátások” cím 2.2. pontjában az adott munkakörhöz meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személlyel. A helyettesítő beiskolázása folyamatban van, 1 fő kisgyermeknevelő / felsőfokú végzettség esetén akkreditált képzés, 60 kredit pont/

15.3.A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése: A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család

megismerése, megértése, az erősségek és gyengeségek felismerése. A gyermekek beszoktatása és fejlődése szempontjából fontos kiindulópont. Erősségekre építve hozzájárulunk a család életminőségének javításához.

A kisgyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása: A kisgyermek egyéni szükségleteinek meghatározása és figyelembe vétele értelmében az esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradások, megtorpanások felismerése és jelölése. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a kisgyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására.

A családi nevelés elsődleges tisztelete: Elsődlegesen a család joga és kötelessége a kisgyermek nevelése. A kisgyermek nevelése a családi nevelés értékeire, hagyományaira és szokásaira épít, tiszteletben tartva a gyermeki jogokat. Fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a mini bölcsődei ellátást nyújtó intézmény életébe.

A kisgyermekkorai személyiség tisztelete: A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem és bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe: A mini bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, legfőbb munkaeszköze a személyisége, melyen keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és stabilizáció megteremtése: A kisgyermek személyi és tárgyi környezet állandósága. („saját kisgyermeknevelő” rendszer, felmenő rendszer, csoport-és hely állandóság) A gyermekeket a megismert környezetben, több éven át azonos kisgyermeknevelő neveli, a személyi és tárgyi feltétel állandóságot biztosít. A napirend folyamatossága, az egyes mozzanatok egymásra épülése stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez, amely a gyermek biztonságérzetét növeli. A biztonság nyújtása magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

A fokozatosság megvalósítása: A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A gyermekek beszoktatásától kezdődően fokozatosan segítjük a szocializációt, az önállósodást, a fejlesztéseket, a változások elfogadását, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése: A kisgyermeknevelő a gyermek megismerésére törekszik, az egyéni fejlettségéhez igazodó napi gondozást, a személyiséghez igazodó bánásmódot alkalmaz, figyelembe véve a spontán érés, az egyéni fejlődés ütemét, a gyermek pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi / etnikai, kulturális, vallási hovatartozását./ A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos a mini bölcsődei ellátást, szolgáltatást nyújtó intézményekben, hogy minden kisgyermek egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége: A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósítása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A professzionális gondozással hozzájárulunk a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, a nevelési feladatok megvalósításához.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása: A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi-és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a mini bölcsődei nevelésben. Biztosítanunk kell annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, gondozási helyzetek és más tevékenységeken keresztül ismeretekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélje a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiság fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve, ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

15.4. A bölcsődei nevelés feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése: A mini-bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével történik. A családi és a mini bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő szak tudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása: Feladatunk a bölcsődés korú gyermekek szocializációja, az egészséges életmód szokásainak kialakítása, az érzelmi-értelmi fejlődés segítése, melynek során figyelembe vesszük a 3 év alatti korosztály életkori sajátosságait. Elsődleges célunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, egészséges és biztonságos környezet megteremtése valamint a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészségnevelés, az egészséges életmód érdekében törekednünk kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására. A prevenció feladatok ellátásába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók. / védőnő, gyógypedagógus, gyermekorvos, dietetikus, mentálhygiénés szakember/ Elsősorban preventív szerepet tölt be a sajátos nevelési igényű, magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz. Az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, esetünkben a mini bölcsőde csoportszobája.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése: A kisgyermekes mini bölcsődei ellátása, intézménybe való kerülése számos lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására, az együttélés szabályainak megismertetésére, elfogadására, alkalmazásának segítésére, új, egyéni és közös élmény megélésének szervezésére. az együttlét helyzetei az érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és a társas kompetenciák fejlesztéséhez. A mini bölcsődes gyermek önállóodási törekvése vezet az én-tudat kialakulásához. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekes beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Kisgyermeknevelő munka során feladat, hogy észrevegyük a gyermek veleszületett vagy fejlődése folyamán szerzett problémáit, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztését, segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése: A kisgyermeknevelő aktív részvételével, a megfelelő környezet kialakításával megteremti a játékos felfedezés, ismeretnyújtás, megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása, a cselekvéses tanulás lehetőségének megteremtésével a kisgyermekes érdeklődésének erősítése. A kisgyermekes tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, igényeihez igazodó, közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása, önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás. Mottónk: „Szeretet, nyitottság, megértés, bátorítás.”

15.5. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont a mini bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tapasztalatszerzést biztosító legyen. Valamennyi tevékenység módszertani alapja az egyéni bánásmód

érvényesítésével, a gyermek pozitív önállósági törekvéseivel, önértékelésének erősítésével történjen.

Tanulás: A mini bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, teljesítményelvárás, elérendő fejlettségi szint, erőltetett ismeret gyarapítás nincs. A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. A tanulás olyan tapasztalat-és információszerzési folyamat, mely változást idéz elő a viselkedésben, gondolkodásban, elősegíti a gyermek önmaga és környezete megismerését. A tanulás legfőbb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Az érdeklődés felkeltése természetes élethelyzetekből adódjon, formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő és a gyermek interakcióból adódó ismeretszerzés és szokáskialakítás. Ezért fontos a kisgyermeknevelő számára a játékhoz szükséges, feltételek biztosítása, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása. A kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme a beszéd, hiszen jelen van az egész napos bölcsődei nevelés során, valamennyi tevékenységforma keretében. A beszéd kapcsolatok kialakulásának alapja a biztonságot nyújtó derűs közeg, a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek interakciói. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a beszélő környezettel, minta adással hozzájárul az eredményes szociális kapcsolatok kiépítésének. A szocializáció folyamán a beszéd a gyermeki milióval való érintkezésnek, az önkifejezésnek, a gondolkodásnak legfőbb eszközévé válik. A kisgyermek életében az első 3 év meghatározó az anyanyelv elsajátításának folyamatában. A kisgyermeknevelő és az őt körülvevő felnőtteknek ezért komplex szerepük van ennek a folyamatnak segítésében.

Ezért fontos az anyanyelvi nevelés területén:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése.
- Figyelmet kell fordítanunk a kisgyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, meghallgatására, kérdései támogatására és a válaszok igénylésére.
- A beszéd fejlődése szempontjából törekedjünk a beszédértés, beszédaktivitás, szókincsbővítésre.

Gondozás: A gondozás bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben. Lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvét. Gondozási helyzetekben nem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésére, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát. A kisgyermeknevelő megkülönböztetett figyelemmel, gondoskodással vegye körül a gyermeket. Szavai, tekintete, hangsúlya, mozdulatai, gesztusai gondozás közben is figyelmet, elfogadást közvetítenek. Ismerje igényeiket, ösztönözze és segítse őket, minden tevékenysége nevelő értékű legyen. A gyermekek különböző fejlettségi fokon vannak, ezért e téren is eltérő ütemben fejlődnek. Célunk, hogy minden gyermek saját cselekvő képességéhez viszonyítva eljuthasson az optimális szintre. „Segíts nekem, hogy magam tudjam csinálni.” / Maria Montessori/ A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósításának egyik kiemelt színtere.

Játék: A játék a kisgyermek alapvető tevékenysége, a játék útján ismerkedik a világgal, tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. Ez lesz hatással egész személyiségfejlődésére, ösztönzi beszédét, gondolkodását, társas kapcsolatait. A kisgyermeknevelő olyan feltételeket, helyzeteket teremt, amelyek hatással vannak a játékra, kiterjed a kisgyermek tapasztalatainak, ismereteinek bővítésére és az élményeket kísérő pozitív érzelmek alakítására. A játék közben szerzett élmények fejlesztik a kisgyermek olyan lényeges személyiségjegyeit, mint az önállósulás, kezdeményezés, aktivitás. Fontos feladatunk a mini bölcsődében a játék feltételeinek megteremtése / megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök/, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása. Biztonságos, nyugodt légkört teremtünk, ahol a gyermek játék igényének megfelelően szabadon választhat, dönthet, kivel játszik, milyen játékot választ, melyik helyen és mennyi ideig. A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a kisgyermekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás: A csecsemő-és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka, ezért fontos számunkra, hogy megteremtjük mozgásfejlődésének feltételeit, mely által a gyermek kedvére, saját kezdeményezésére öntudatosan, szabadon mozogjon. A jól szervezett napirend – amelyben bőségesen jut idő a szabadban való játékokra is -, mely szintén előfeltétele az optimális mozgásfejlődésnek. Ha megfelelő bölcsődei környezetet alakítunk ki, gondot fordítunk arra, hogy legyen lehetősége a mozgásra, bízhatunk benne a kisgyermek önállóan, örömmel és egyre ügyesebben, biztonságosabban, kitartással és élvezettel mozog. Mivel a kisgyermek ismeretei megszerzéséhez leginkább mozgásos úton jut el, ezáltal testi-lelki, értelmi fejlődését, egész személyisége alakulását segíti feladatunk megvalósítása, az élettani és biztonságos mozgás gyakoroltatása, elegendő idő és hely, mozgásfejlesztő játékok biztosítása. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsük a kisgyermek érdeklődését, fenntartsák a mozgás aktivitás és használatuk biztonságos legyen. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. A bölcsődés korú gyermeknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésére. / pl.: elkerített szobasarok, hempergő/ A mozgásfejlődés elősegítése két területen valósul meg, gondozási műveletek közben, játéktevékenységben. A mozgás sokoldalú tevékenység, a kisgyermek életszükséglete. Feltétele és eszköze a tapasztalásnak, megismerési folyamatnak, a gondolkodásnak. A nagymozgások: a szem-,kéz-,láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika - mindezeket természetes módon építjük be a gondozási teendőkbe, a szabad játékba. Minél változatosabb mozgásra van lehetőség a kisgyermek számára, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

Mondóka, ének: A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a kisgyermeknek érzelmi biztonságot ad, örömeleményt, a játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, a pozitív érzelmeket keltő zenehallgatás. A kisgyermeknevelő ének-és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés sokrétű zenei élmény átélésére, a környezet hangjainak megismerésére, megfigyelésre, sokoldalú tapasztalatszerzésre ad lehetőséget. A ritmikus mozdulatok és szövegek többszöri ismétlése a mindennapok és az ünnepi köszöntések hangulatát színesítik a kisgyermek zenei készségét megalapozva. A gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák (ritmikusok, ölbéli játékok), gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlésvilágát, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Az ismétlődések, játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Emocionálisan segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiségfejlődést. Hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei neveléséhez, fejlődéséhez. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme a játékos mozdulatokkal eljátszható, tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kisgyermek lassabban énekelnek, mint ahogy beszélnek. A lassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak kiejtését-szépségét. A mondókák, énekek szövegének hangleadása, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. A zenei élményszerzés anyaga az „Ének a bölcsődében” című könyvből és más egyszerű hangkészletű dalokból, mondókákból kerül összeállításra. Mivel óvodai programunk nagy hangsúlyt fektet a hagyományokra, helyi hagyományokra így a bölcsődei kisgyermek gondozás-és nevelés keretein belül is szorgalmazzuk, hogy a kisgyermeknevelő által is közvetített, az érzelmekre alapozó, személyes kapcsolatban megalapozza-e hagyományok átélését, szeretetét. „ A népi játékoknak ma is ugyanaz a szerepük a gyerekek egyéni és szociális fejlődésében, mint amit a hagyományos kultúrában, a hagyományos módon kialakult csoportokban betöltött.” „ A játékok lélektani szerepe ma sem változott: az érintés, a simogatás, a ritmikus szövegek, a közben végzett mozdulatok éppúgy nem „mennek ki” a divatból, mint az egy-egy feladat teljesítésekor érzett sikerélmény.” / Lázár Katalin: Népi Játékok/ A hagyományok, a hagyományokhoz fűződő népi játékok segítenek abban, hogy a kisgyermek ne legyenek se félénkek, se visszahúzódóak, a játék a maga komplexitásában többet kap- élményt, sikerélményt, aktivitásra való serkentést, egészséges önértékelés kialakításának alapját, együttműködésre való készség kialakítását. „ Sokszor egyetlen élmény egész életre megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni.” / Kodály Zoltán /

Vers, mese: A kisgyermek számára a mese, a vers az érthetetlen világ elemeiből új értelmes világot ad, célja a gyönyörködtetés. Hatással van érzelmi, értelmi fejlődésére / ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére/ valamint szociális fejlődésére. A mese, a vers sokoldalú személyiségfejlesztő hatását a többszöri átélések, a megelevenítés, a kisgyermeknevelő és a gyermek szerepbe lépő cselekvése során fejti ki a legjobban. A mese, a vers közege a nyelv. Fontosnak tartjuk

bölcsődénkben, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes mesét, mondókát, verset halljanak tőlünk a gyermekek. Azt gondoljuk, hogy a meseélményen túl az anyanyelvünk eredetére, szépségére is ébresszük és fogékonyra tesszük kisgyermeküket, hiszen olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A versnek elsősorban ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségére. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. Célunk a beszéd fejlődés segítése és érzelmi nevelés irodalmi élmény által. Feladatunk olyan kis mese sarok kialakítása puha szőnyeggel, könyvekkel a kisgyermek korosztályához igazodva- mely személyes kontaktus alkalmával- ölből ültetés, megnyugtatás, játék során kis vers, rím, rövid vidám mese elmondásával, báb használatával a tiszta szép beszédre nevel, kellemes hangulatot teremt, kulturális, esztétikai élményt nyújt. A kedvenc mesék elmondása segíti az emlékezet és képzelet fejlesztését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és az ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban. Tehát a jól kiválasztott mese-, vers-, mondóka olyan szituációk átélését segíti elő, amely teljes mértékben hatással van a gyermek érzelmi világára, képzeletére, képes az azonosulásra és szerepe van a gyermek erkölcsi, esztétikai, érzelmi, intellektuális nevelésében. A kisgyermek feltöltődik olyan pozitív érzelmekkel, olyan lelki szituációkkal, amelyek hozzásegítik őt az érzelmi életének pozitív tartalmakkal való gazdagításához.

Alkotó tevékenység: A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. Szem előtt tartjuk a célszerűséget, a praktikumot, az esztétikumot. A kisgyermeknek megmutatjuk az eszközök biztonságos használatát, egyes technikákat, pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. Együtt gyönyörködünk alkotásokban, lehetőséget adunk élményeinek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásban, mely egész személyiségfejlődésre pozitív hatást gyakorolnak. Megjelenítik saját egyéniségüket, fantázia és élmény világukat, érzelmeiket, vágyaikat. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben a nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel való festés.

Művészeti tevékenységek köre: A bölcsődei alkotó tevékenység eredményességének, pozitív élménnyé válásának alapja, hogy a kisgyermeknevelő körültekintően tervezzen, szervezési feladatokat, előkészítő munkát végezzen. Teremtse meg az alkotás tárgyi, hangulati feltételeit, mindezeket a kisgyermek belső érdeklődésénél bontakoztassuk ki. Alakító tevékenység segítse elő a "szépség" iránti vonzódását. A kisgyermek emlékezete, képzelete, képzelete alapján alkot, próbálgatva alakítgatja saját formanyelvét. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelő minden alkotást értéként kezeljen, dicsérjen, ösztönözzön.

Egyéb tevékenységek: Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak. (pl.: babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi sütemény szaggatás, gyümölcssaláta készítése stb...) Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére. A bölcsődei nevelésben legfontosabbnak a játékot tekintjük hangsúlyozva a játék önkéntességét, a kisgyermek önállóságát, aktivitását. A játékra jellemző az izgatottság, az öröm érzése, kísérelje a jó hangulat és a könnyedség. Alapja természetes kíváncsisága, tevékenységi vágya, önállóságra törekvés szándéka. A környező világ megismerése a közvetlen és az egyre tágabbá váló környezet felfedezése a kisgyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítására a természeti-, emberi-tárgyi világ értékei iránt, elemi ismeretei alakuljon ki önmagukról. Tudatos kisgyermeknevelői tevékenységgel segítjük e megismerési folyamatokat. Beszélgethetünk a bölcsőde udvarán lévő fákról, virágokról, játékokról, a családról, együtt töltött élményekről, testünkről. Ezek közben alakul a kisgyermek társas magatartása, fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége. Elősegíti a tárgyi-és emberi környezethez fűződő kapcsolat kedvező alakulását. Fontosnak tartjuk a társadalmi környezetről szerzett ismeret mellett a természeti környezet megismerését, melyen keresztül érzékeli a szépet, megismerik és megszeretik a természetet, a természetvédelmet. Megfigyeljük és megtapasztaljuk az időjárás változásának hatását, minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében sétákon, esetleg kiránduláson, a bölcsőde udvarán figyeljük meg. A környezettudatosság alapjait már kisgyermek korban érdemes elkezdni. A környezet megismerése közben

adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére is egyben építget, szabadon alkot, megtagogatja a tárgyakat, érzékszerveivel tapasztalatot szerez a mozgásos élményen túl mennyiségekről, méretekről, formákról. Fontos számunkra a kisgyermeknevelő személyes beszélgetései, minden kisgyermekre figyelni képes, kérdéseire, megnyilvánulásaira, észrevételeire azonnal reagálni tudó nevelő legyen. Személyében példaadó, szemlélet alakító! „Nyitott” szemmel járunk, minden tapasztalatszerzési lehetőséget természetes környezetükben figyeljük meg.

- A természet kincseit folyamatosan gyűjtjük, amit felhasználunk (pl.: gyümölcssaláta) és a csoportban kialakított élő sarokba helyezünk el.
- Alkalmanként lehetőséget biztosítunk sétára, rövid kirándulásra.
- Beszélgetések kezdeményezése a kisgyermeknevelő által illetve a gyermekek részéről felvetett témák ösztönzik őket arra, hogy észrevegyék a természet szépségeit. Akkor jár el helyesen, ha a kisgyermekek örömet lelnek a megismerésben.
- Lehetőséget teremtünk a természet változásainak megismerésére, évszakok, időjárás és annak hatása az öltözködésre.

Tavaszi: éledő természet megfigyelése, rügyeztetés, csíráztatás, hajtás, madarak, fák, apró bogarak, csigák megismerése környezetükben, óvodai hagyományainkhoz kapcsolódó tavaszi ünnepekre való készülődés. **Nyári:** szabadban történő élményszerzés, homokozás, pancsolás, védve a nap károsító hatásától, árnyékos helye. **Őszi:** gyűjtjük a természet kincseit, leveleket, terméseket, terményeket, gyümölcsöket. **Téli:** téli ünnepkörhöz tartozó eseményekre készülünk. Tapasztalatot szereznek a téli természetről, öltözködésről, az itt telelő madarak etetéséről, állatok gondozásáról. Fontosnak tartjuk, hogy a tudatos nevelői tevékenység mindenkor cselekvésbe ágyazva, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuljon!

15.6. Mini bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

„ **Saját kisgyermeknevelő**” rendszer: A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szokatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenő rendszer) ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése: A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtól magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a csoportba jár. Életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Tárgyi feltételek: A kis gyermeket körülvevő tárgyi környezet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit – a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. A mini bölcsődei csoport berendezései, az udvar felszereltsége megfelel a gyermekek igényeinek, a szülők elvárásainak, biztonságtechnikai előírásoknak egyaránt. A bölcsődei udvar az óvoda udvarától elkülönített, zárt részt, mely biztosítja a szabad levegőn való tartózkodást, mozgásigényük kielégítését, az élményszerző játékot esztétikus, színes, változatos játék eszközeivel. A mini-bölcsődei csoportszoba elegendő mozgásteret, játszóhelyeket biztosít a kisgyermekeknek szakmai programunk megvalósításához. Olyan bútorok, eszközök, játékeszközök alkotják a csoportszoba tárgyait melyek esztétikusak, derűs, kisgyermekek életkori sajátosságainak megfelelően van kiválasztva és elrendezve. A kisgyermeknevelő a csoport dekorálásával alkalmazkodik az évszakhoz, ünnepkörhöz, játszó kuckókat hoz létre, helyet biztosít a gyermekek alkotásainak. A nyugodt, biztonságos, alkotó légkört úgy teremtjük meg a kisgyermek számára, hogy a változatos játékeszközökkel játék igényének

megfelelően szabadon választhat, milyen játékkal, milyen témát, melyik helyen és mennyi ideig foglalatatoskodik vele. A körültekintően szervezett játékok a csoportszobában és a szabadban a gyerekek élményeit gazdagítja, hat egész, személyiségre. Az ehhez felhasznált játékeszközök esztétikusak, könnyen tisztíthatóak, biztonságosak, jó minőségűek, változatos anyagból készültek legyenek, hiszen csak így segítik a gyermekek utánzásán alapuló, a gyakorló játék és a szerepjáték kibontakozását.

Napirend: A jól szervezett folyamatos ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, de befolyásolja azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság (" saját kisgyermeknevelő" - rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A napirend kialakítása járuljon hozzá a kisgyermek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. Biztosítsa a kisgyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő váltakozását. A kisgyermeknevelő törekedjen arra, hogy a kisgyermek napirendje a családban lehetőség szerint összhangban legyen a mini bölcsődéjével, harmonikusan egészítsék ki egymást. A bölcsőde környezeti lehetőségeinek, a kisgyermeknevelő újításra kész kedvének, szándékának és a gyermekek igényeinek megfelelően alakulhat ki a szakmai programunkban megfogalmazottak szerint egységes, helyi lehetőségeket figyelembe vevő napirend. / őszi-, téli-, tavaszi-, nyári /

Őszi-téli napirend	Gondozáson kívüli szabad játék folyamatos biztosítása
7.00-tól 8.00-ig	Érkező gyermekek fogadása, szabad játék. Az érkező gyerekeket a szülő átöltözteti és a csoportszobába kíséri, a kisgyermeknevelő tájékozódik az előző napi eseményekről. – éjszaka, reggel.
8.00-tól 8.30-ig	Reggelizés
8.30-tól 9.30-ig	Fürdőszobai tevékenység közbeni gondozási feladatok ellátása. / pelenkázás, WC. használat, kéz-és arcmosás, törölközés, fésülködés / Szabad játéktevékenység. A kisgyermeknevelő a szabad játéklehetőség mellett a gyermekek részéről önkéntesen választott egyéni érdeklődést figyelembe vevő, fejlesztő hatású programokat kínál.
9.30-tól 9.40-ig	Tízóraizás. Szabad játéktevékenység közben tízórai van felkínálva gyümölcsle vagy gyümölcs formájában.
9.40-tól 11.00-ig	Készülődés a szabadba, időjárástól függően öltözködés, séta vagy udvari játék. Gazdag játéklehetőség biztosítása, termések, falevelek, termények gyűjtése, természet változásainak megfigyelése, téli örömmök, téli jelenségekről tapasztalatszerzés.
11.00-tól 12.00-ig	Gondozási műveletek ellátása, fürdőszobai tevékenység közbeni gondozás. Ebédelés.
12.00-tól 15.00-ig	Alvás, pihenés. Ébredési sorrendben gondozási teendők és csendes játék.
15.00-tól 15.30-ig	Uzsonnázás
15.30-tól 17.00-ig	Szabad játéktevékenység. Gyermekek hazabocsátása, kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőt a nap fontosabb eseményeiről.

Tavaszi-nyári napirend	Gondozáson kívüli szabad játék folyamatos biztosítása
7.00-től 8.00-ig	Érkező gyermekek fogadása, szabad játék.
8.00-től 8.30-ig	Reggelizés
8.30-tól 9.30-ig	Gondozási teendők ellátása. Szabad játék.
9.30-tól 9.40-ig	Tízóraizás. Idény gyümölcsök és zöldségek fogyasztása, gyümölcslé.
9.40-től 11.00-ig	Készülődés a szabadba, időjárástól függően öltözködés, séta vagy udvari játék. Gazdag játéklehetőségek biztosítása. Ébredő természetéről tapasztalatszerzés, fák, virágok, növények megfigyelése. Nyári élmények: pancsolás, napfürdőzés – a nap káros hatásainak kizárásával.
11.00-től 12.00-ig	Gondozási műveletek ellátása, fürdőszobai tevékenységek közbeni gondozási teendők. Ebédelés.
12.00-től 15.00-ig	Alvás, pihenés. Csendes játék, ébredési sorrend szerinti gondozási teendők ellátása.
15.00-től 15.30-ig	Uzsonnázás
15.30-tól 17.00-ig	Szabad játéktevékenység, lehetőség szerint udvaron. Gyermekek folyamatos hazabocsátása, kisgyermeknevelő szülői tájékoztatása gyermekének a nap folyamán történt eseményeiről.

15.7.Családok támogatásának módszerei és lehetőségei.

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakoztatásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más – más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A tájékoztatás formái: Magyarbánhegyes község honlapján, Facebook zárt csoportjában (óvodai és bölcsődei), Bánhegyesi Hírforrás havonta megjelenő újságjában, faliújság, üzenő füzet, hivatalos levél, személyes beszélgetések. A bölcsődei nevelés a családi nevelésre épít, a kettő összhangja, folyamatos együttműködése a szülővel, a kisgyermek harmonikus fejlődésének feltétele, nevelő szerepét csak a családi nevelés funkcióját erősítve tudja betölteni. Ezért fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk a családdal való együttműködés lehetőségeit:

- a családlátogatást,
- a beszoktatás időszakát,
- a gyermek bölcsődébe érkezését és délutáni hazabocsátás,
- a nyílt napokat,
- szülői értekezleteket,
- eseti megbeszéléseket,
- a tájékoztatás egyéb formáit.

Családlátogatás: A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülő otthoni környezetben való megismerése. Az együttműködés egyenrangú viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg, legyen alapja a bizalom és a segítségnyújtás. A család tapasztalatai, információi a kisgyermek megértésében nélkülözhetetlenek. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azt a kisgyermeknevelőt, akire a gyereket bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. Fontos számunkra az egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos

nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.

Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás: A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A család és a bölcsőde első próbája, ahogyan segítenek, hogy a kisgyerek megtalálja helyét a bölcsődében. Körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermek fejlődés sajátosságairól. Az édesanya, a szülő hirtelen munkába állása módosíthatja a bölcsődei beszoktatást, felgyorsíthatja, a kisgyermek számára ezzel rövidebb időt biztosítva az anyai" elválástól". Ezért is kiemelkedően fontos számunkra, hogy a beszoktatást megelőzően a kisgyermeknevelő a szülővel közvetlen kapcsolatot alakítson ki és éreztesse a beszoktatás jelentőségét, ezzel is együttműködő részvételére számítva, őszinte kapcsolatra alapozva.

Napi kapcsolattartás: A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetések: Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túl menő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

Szülőcsoportos beszélgetések: A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelés évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülővel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedérepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelő kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülő nevelési szokásait. Ezek a csoportos találkozások jó alkalmat adnak arra, hogy a szülő megismerkedhessen a mini bölcsőde rendjével, feladataival. A szülő elmondhassák gondolataikat, javaslataikat. A kisgyermeknevelő törekedjék az adott hangulatú beszélgetésre, a jól kiválasztott, a szülő érdeklődését is kiváltó téma megvitatására.

Szülői értekezlet: Bölcsődén belül a szülői értekezletet a szülő általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülővel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani. (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. (pl.: különböző szervezett közös program vagy fellelhető súlyosabb nevelési problémák stb.)

Indirekt kapcsolattartási formák: Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók kábel TV, az önkormányzat honlapján, Facebook, faliújság, helyi újság, szórólap oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

15.8.A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. A kisgyermeknevelő és az óvodapedagógusok közötti kapcsolat lehetővé teszi a gyermekek egyéni tulajdonságainak figyelembevételét, alapot nyújt ahhoz, hogy a fejlesztést az óvodapedagógus arról a szintről folytassa, ahova a kisgyermek a

bölcsődei nevelés folyamatában eljutott. A kapcsolattartásban fontos a kölcsönös nyitottság és a fokozatosság. A kisgyermeknek az ismerős környezet, a megismert gyermek társak, felnőttek biztonságérzetet nyújtanak, mindezek együttesen szolgálják a kisgyermek folyamatos, kiegyensúlyozott fejlődését, beilleszkedését az új környezetbe. A bölcsődéből az óvodába történő zavartalan átmenet érdekében az óvodapedagógusokkal lehetővé tesszük, hogy a gyermek pozitív élmény útján megismerkedjen az óvodával. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy az óvodapedagógusok minél teljesebb képet kapjanak bölcsődénk mindennapi életéből. Biztosítjuk, hogy minél több alkalommal meglátogatták a csoportunkba jelentkező kisgyermekeket, megismerhessék őket bölcsődei tevékenység közben. A kompetenciahatások kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek és kerülhetnek, illetve akikkel a családok kapcsolatba kerülnek és kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Bölcsőde - Szülők szervezete: A szülők a bölcsődében meghatározott jogok érvényesítésére, kötelezettség teljesítése érdekében szülői szervezetet hozhatnak létre. A szülők szervezete járhat el a bölcsődébe beíratott gyermekek valamennyi szülőjének érdekében. Nemcsak koordináló szerepet tölt be, hanem kezdeményező is a folyamatos együttműködés elősegítésében. A szülői szervezet tagjait a szülők 50%-os többséggel választhatják, a 3 fős érdekképviselő tagjai maguk közül választanak vezetőt. A szülők képviselőivel a bölcsődevezető tart kapcsolatot. A további együttműködést a bölcsőde és a család között jelentheti különböző programok szervezése, barkácsdelutának, ünnepi készülődések segítése, illetve megnyilvánulhat abban is, hogy otthon, a családban érdeklődik kisgyermektől a bölcsődei életéről, apróbb tevékenységéről.

A bölcsőde szakmai feletteseivel, társadalmi környezetével való kapcsolattartás:

- Magyarbánhegyesi Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Védőnővel, lehetőség szerint gyermekorvossal
- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal
- Mezőkovácsházai Kistérség Szociális intézményével
- Békés Megyei bölcsődékkal
- Területi módszertani szaktanácsadóval
- Szakmai felügyeleti és Tanácsadó szervvel
- Békés Megyei Kormányhivatal, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesülete Módszertani Szervezettel.

15.9. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

Intézményünk a mini bölcsődei alapellátást biztosítja a törvényi előírások szerint.

15.10. Gyermeki jogok, kötelezettségek érvényre jutása

A GYVT. 6. § - 10. § - a értelmében bölcsődénkben kisgyermekünk biztonságos és egészséges környezetben nevelődjenek, személyiségi jogait, szabad kibontakozásához való jogát, cselekvési szabadságát, a családi élethez és magánélethez való jogát bölcsődénk tartsa tiszteletben, képességének, adottságainak megfelelő gondozásban - nevelésben részesüljön. Napirendünket is így alakítottuk ki, hogy minden kisgyermek számára lehetőség nyíljon a szabad játékra, mozgásra, levegőzésre, pihenésre, alvásra, négyeszeri étkezésre és természetesen sokoldalú tapasztalatszerzésre személyiségének fejlesztéséhez a kisgyermek óvodás válásáig.

15.11. Szülői jogok, kötelezettségek érvényesülése

Szülők jogai: A GYVT.12.§ - 13§ értelmében gyermeki gondolat-, lelkiismeret-és vallásszabadsághoz való jogát nem korlátozzuk, életkori sajátosságait mindig figyelembe vesszük. A szülőt megilleti a gondozási-és nevelési intézmény szabad megválasztásának joga. A szülő joga igényelni, hogy bölcsődénk szakmai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket többoldalú közvetítése.

A szülő tájékoztatása: A szülők tájékoztatásáról bölcsődénk a napi találkozások, az üzenő füzet, faliújság, szülői értekezletek, csoportmegbeszélések, indirekt tájékoztatási formák alapján gondoskodik. Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon gyermeke kisgyermeknevelőjétől. Saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumok megismerése, nevelési - gondozási elvek megismerése, a negyedévente üzenő füzetben dokumentált bölcsődei életéről, fejlődéséről. A szülőknek lehetőséget biztosítunk a szervezett programokon túl, nyílt napokra, barkács délutánra, a bölcsődei életbe való betekintésre. Felmerülő probléma esetén tájékoztatási kötelezettség a kisgyermeknevelő, intézményvezető vagy érdek-képviselői szervekhez folyamodhat.

Szülő kötelességei: Kötelessége különösen, hogy gondoskodjon gyermeke testi-, értelmi-, érzelmi- és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről. Biztosítsa gyermeke bölcsődei gondozási-nevelésben való részvételét. Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését. Rendszeresen kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel. Elősegítse gyermekének beilleszkedését bölcsődei közösségi élet magatartási szabályainak elsajátításában. A szülő köteles minden olyan tájékoztatást megadni, amely a gyermekével kapcsolatos körülményekről, családi életét befolyásoló változásról a kisgyermeknevelőt, mely a gyermek bölcsődei életére hatással van, lényegesen befolyásolja, korlátozza. Tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát és jogait. Együttműködjön a kisgyermek ellátásában közreműködő személyekkel és betartsa a házirendet. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható, a közösséget, a gyermekek egészsége érdekében (37,5°C és ennél magasabb hőmérsékletű) antibiotikumot szedő, hányás, hasmenés, vagy fertőzésre utaló gyanús gyermek nem látogathatja. Kérjük a szülőket, hogy a családban előforduló fertőző betegségekről, a gyermek gyógyszer- és étel érzékenységéről a gyermekük érdekében tájékoztassák kisgyermeknevelőt.

15.12.A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A Gyvt. 15. §. kiemelt bekezdései alapján: (6) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat – a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben – megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogokat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék és elismerjék. (7) A gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott a)nevelő, gyermekfelügyelő, szakgondozó, gondozó, segédgondozó, gyermekgondozó, bölcsődei dajka, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy, napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy, koordinátor, helyettes szülő, nevelőszülő, családgondozó, utógondozó, családgondozó asszisztens, kisgyermeknevelő, gyermekvédelmi asszisztens, pszichológus, pszichológiai tanácsadó, szaktanácsadó, tanácsadó, jogász, elhelyezési ügyintéző, gyermekvédelmi ügyintéző, növendékügyi előadó, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens, orvos, gyermek szakorvos, pszichiáter, örökbefogadási tanácsadó, javítóintézeti rendész, iskolai tanár, tanító, szakoktató, munka oktató, ápolónő, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény vagy javítóintézet vezetője, vezető beosztású vagy vezető munkakörű dolgozója a gyermek, a fiatal felnőtt és a fiatalok közvetlen gondozása, ügyeinek intézése, családgondozása és utógondozása során, b) helyettes szülői tanácsadó, nevelőszülői tanácsadó és gyermekvédelmi gyám, helyettes gyermekvédelmi gyám a gyermek közvetlen gondozásának ellenőrzése, illetve törvényes képviselőnek ellátása során hivatalból jár el, e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül. (8) A gyermekvédelmi rendszerben a külön jogszabályban meghatározott munkakörben, valamint önkéntes jogviszonyban nem foglalkoztatható az a személy, akivel szemben a 11/A. § (8) bekezdésben meghatározott kizáró okok valamelyike fennáll, vagy aki e törvényben meghatározott igazolási kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívülálló ok következménye. (9) Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben történő foglalkoztatás esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 41. § (2) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható. A bölcsőde munkatársa köteles: tevékenységét a hatályos jogszabályok és szakmai szabályok szerint végezni,tiszteletben tartani az ellátott személyiségét, méltóságát, jogait és önrendelkezését,figyelembe venni egyéni igényeit és szükségleteit, aktuális állapotát, életkorát, képességeit és készségeit,az adatvédelmi szabályokon túl is biztosítani a titoktartást és az információk felelős kezelését,munkáját a gyermekek, hozzátartozóik valamint munkatársaik személyiségének tiszteletben tartásával végezni. A munkatársak számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvény határozza meg. A mini bölcsődében foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és

személyiségi jogait, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

15.13.Mellékletek

Bölcsődei Házirend

A bölcsőde neve: Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde

Címe: 5667 Magyarbánhegyes, Jókai u. 17/A.

Telefonszáma: 06/20 289 0982

Email címe: mbh.bolcsode@gmail.com

Intézményvezető: Szász Károlyné

A házirend területi-hatálya az intézménybe való belépéstől a jogszerű elhagyásig terjedő időszakra, a nevelési-gondozási, program részeként tartott intézményi programok idejére. A mini bölcsőde házirendje az ellátást igénybe vevő gyermekekre és szüleikre terjed ki. A házirend személyi hatálya a gyermekekre, az intézmény valamennyi alkalmazottjára és a szülőkre terjed ki, akik a kisgyermek törvényes képviselőjeként gyakorolnak jogokat, illetve teljesítenek kötelezettségeket és mindenkire, aki látogatja az intézményt. Célja olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyermek nyugodt, biztonságos bölcsődei életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és az intézmény törvényes működését. Kérjük, hogy a megfogalmazott házirendet figyelmesen olvassa végig! Törekedjen a benne megfogalmazottak betartására!

Mini bölcsőde nyitva tartása:

A gondozási-nevelési év meghatározása: minden év Szeptember 1-től Augusztus 31-ig.

Napi nyitva tartás: reggel 7:00-tól délután 16:00-ig.

A gyermek bölcsődében való tartózkodása naponta 10 óránál hosszabb idő nem lehet!

A gyermek érkezésének és távozásának rendje: A bölcsőde naponta reggel 7 órától fogadja a gyermekeket. Lehetőség szerint legkésőbb 8 óráig érkezzen meg a kisgyermek az intézménybe, a reggelizés zavartalanságának biztosítása érdekében. Kérjük, hogy a gyermekeket minden esetben átöltöztetve a csoportszoba ajtajáig kísérik és adják át az őt fogadó felnőttnek. A gyermek hazavitelére szülői igényeknek megfelelően kerül sor. A mini bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg. Egyedül nevelő vagy válófélben lévő szülők esetében akkor tagadhatjuk meg a gyermek elvitelét, ha arról érvényes bírósági papír vagy gyámhatósági végzés szól. Az intézmény nyitvatartási idején belül az intézménybe járó gyermekek hozzátartozói csak a vezető tudtával és engedélyével tartózkodhatnak az intézményben, az intézmény udvarán. Amennyiben a szülő a zárás idejéig nem jelentkezik gyermekéért, úgy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka a szülő által megadott telefonszámot értesíti. Ilyen esetben a szülő köteles mielőbb megérkezni gyermekéért (többszöri alkalom után Család- és Gyermekjóléti Szolgálat értesítése) A szülő írásos engedélye szükséges ahhoz, hogy a kisgyermeknevelő a gyermeket számára ismeretlen személlyel hazaengedje. Az intézmény nem láthatási és kapcsolattartási terület. Ha a gyermekért érkező szülő nem cselekvőképes (alkoholos befolyásoltság, stb.) a kisgyermek nem vihető el a bölcsődéből. Ilyen esetben értesítjük a másik szülőt vagy a gyermek egyéb hozzátartozóját. Ha ez nem lehetséges, intézkedünk a gyermek biztonságos elhelyezéséről. A kisgyermek mini bölcsődéből való távozása után a gondoskodás a szülő feladata, felelősségünk csak a bölcsődében tartózkodás idejére terjed ki.

A gyermek ruházata: A gyermek ruházatát a bölcsődében jellemezze a kényelem (könnyen le- és felvehető legyen), tisztaság, rétegesség, praktikusság. A mini bölcsődében minden kisgyermeknek az öltöző polca

jellel ellátott. Az öltözéshez szükséges tartalék ruhanemű és alsónemű szükséges mennyiségben álljon rendelkezésre. A ruhadarabok legyenek ellátva a kisgyermek bölcsődei jelével. A csoportszobában minden gyermeknek váltócipőt kell viselnie (lehetőleg zárt sarkú vászoncipő). Papucsot nem fogadunk el! Az öltöző polcon csak a legszükségesebb ruhadarabok legyenek! Az otthagytott tárgyakért felelősséget nem tudunk vállalni!

A gyermek étkezése a mini bölcsődében: A bölcsődében a gyermek napi négyzeri étkezésének megszervezését az intézmény közétkeztetését biztosító napközi konyha biztosítja. Továbbá a 37/2017. (IV. 30) EMMI rendelet 15. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bölcsődében minden szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő gyermek számára dietetikus által összeállított diétás étrendet biztosítunk, amely kielégíti a speciális táplálkozási igényeket. Nem etikus a többi gyermekkel szemben és a bölcsőde tisztán tartását is akadályozza, ha a kisgyermek a mini bölcsőde területén otthonról hozott élelmiszert fogyaszt (pl. csokoládé, ropi, chips, stb.) Kivételt képezhet ünnepek alkalmával a szülők által vásárolt termékek (születésnapra, névnapra)

Étkezések ideje:

Reggeli: 8:00 – 8:30

Tízórai: 9:30 – 9:40

Ebéd: 11:30 – 12:00

Uzsonna: 15:00 – 15:30

A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok: A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség érdekében lázas (37,5°C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja a bölcsődét. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell! Ha a kisgyermek gyógyszert vagy gyógyhatású készítményt kap, orvosi igazolással, arról a szülő írásban köteles tájékoztatni a kisgyermeknevelőt. Érkezéskor betegségekre utaló jelek esetén a kisgyermeknevelőnek joga van a kisgyermek átvételét megtagadni, kizárólag orvosi igazolással fogadni a bölcsődében. Kötelező védőoltásokról kérjük a szülőt, hogy tájékoztassa gyermeke kisgyermeknevelőjét. A kisgyermek gyógyszer-, ételérzékenység- és egyéb allergiájáról a szülő tájékoztassa a bölcsődét, a vizsgálati eredményekről kérjük a fénymásolat egy példányát leadni. Abban az esetben, ha a kisgyermek napközben megbetegszik, a kisgyermeknevelő azonnal értesíti a szülőt vagy hozzátartozót a megadott telefonszám alapján. Ezért nagyon fontos a pontos cím, elérhetőség, név megadása és mielőbbi gondoskodás a gyermek hazaviteléről, orvosi ellátásáról. Ha a szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem viszi bölcsődébe, a távolmaradást reggel 8 óráig szíveskedjen közölni az intézményvezetővel és a kisgyermeknevelővel (különös tekintettel a napi étkezési nyilvántartás miatt).

Kapcsolattartás és együttműködés: A család és a bölcsődei gondozási-nevelési munka kialakításában lehetőségük van a szülőknek (és igényeljük is), hogy aktívan vegyenek részt megfelelő fórumokon, ötleteikkel segítsék elő a közös foglalkozást. Szükség van valós együttműködésre, nyitottságra, őszinteségre. A kisgyermeknevelővel való napi találkozásokra, egyéni beszélgetésekre, üzenő füzetben történő bejegyzésekre (amely vonatkozhat a gyermek fejlődésére, a gyermek egészségi állapotára, vagy akár otthoni eseményekre), szülői értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések, esetleg közös rendezvények, munkadélutánok. Gyermekekkel kapcsolatos információt, tájékoztatást csak a kisgyermeknevelő adhat. Előre egyeztetett időpontban, hogy a beszélgetések ne zavarják meg bölcsődésekkel való foglalatossága közben. A gyermek szülője vagy törvényes képviselője adataiban bekövetkezett változást köteles bejelenteni 15 napon belül (lakóhely, tartózkodási hely, elérhetőségi adatok, gyermekelhelyezés, család jövedelmi helyzet, stb.).

Az intézmény helyiségeinek használati rendje: A gyermekek a bölcsőde helyiségeiben csak az ott dolgozó felnőtt felügyeletével tartózkodhat, a bölcsőde felszereléseit kisgyermeknevelői, bölcsődei dajkai felügyelettel használhatják. Az intézmény bejáratát a teljes napi nyitvatartás alatt zárva tartjuk a kisgyermekbiztonsága érdekében. A babakocsikat az arra kijelölt helyen kérjük tárolni. Az intézmény udvarán elhelyezett játékokat csak az intézménybe járó kisgyermekbiztonsága használhatják. Az intézmény területén kizárólag az ott dolgozók részére van lehetőség kerékpár tárolásra. A bölcsőde egész területén tilos a

dohányzás! A mini bölcsőde ünnep és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart! A nyári karbantartási és takarítási szünetet, időtartamát a fenntartó állapítja meg, melyről a szülőket minden év Február 15-ig tájékoztatjuk a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet alapján.

A házirend közzététele: A házirendet az újfelveteles gyermekek szülei beiratkozáskor kapják meg, továbbá elhelyezésre kerül a közlekedőben. A házirend felülvizsgálata törvényi változás esetén, illetve vezetői pályázat elfogadásakor történik.

Felvétel rendje

A mini bölcsődei nevelési év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart. Mini bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyerek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást.

A felvételi kérelmet a szakmai program 7. melléklete szerinti kérelem nyomtatványon kell benyújtani a polgármester és az intézményvezető részére. A kérelem elbírálásáról a döntést követő 8 napon írásban kerül értesítésre a kérelmező. A kérelemben az intézményvezető és a polgármester a kisgyermeknevelő véleményének kikérése és a Család-és Gyermekjóléti szolgálat környezettanulmánya alapján dönt.

„A mini bölcsőde a gyermekjóléti ellátás, a családban nevelkedő 20 hetes, 3 éves korú napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény. Ha a gyereke a harmadik életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a mini bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a negyedik életévét követő Augusztus 31-ig tovább gondolható bölcsődében.”(1997. évi XXXI. Tv. 42§(1))

„A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.”

(1997. évi XXXI. Tv. 42/a.§)

Bölcsődei ellátásra jogosultak köre:

1. Elsősorban olyan gyermekek számára biztosítjuk, akiknek a szülei (nevelői, gondozói) munkavégzés, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvétel (tanulói jogviszony), vagy betegségük miatt napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.
2. A gyermek szülője, gondozója, nevelője szociális helyzete miatt a napközbeni ellátásról nem tud gondoskodni.
3. A gyermeknek testi illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége.
4. Akit gyámhatósági határozat alapján, ha a jegyző a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. Tv. 68§ (3) alapján védelembé vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermeke napközbeni ellátását. Kezdeményezheti önkéntesen szülő, családgondozó, védőnő, gyermekorvos.

A gyermekek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

A kisgyermek számára szakszerű gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és szocializáció elősegítése. Napi négyzseri étkezés biztosítása. Egészséges és biztonságos környezet biztosítása. A fejlődéshez szükséges egyéni bánásmódban való részesülés. A szabad levegőn való napi tartózkodás, a játék lehetősége, az évszak és időjárás függvényében. Személyes- és kulturhigiénés szokások feltételeinek biztosítása, kialakulásának segítése. A kisgyermeknek életkori sajátosságainak megfelelő játékeszközök biztosítása. Saját kisgyermeknevelő rendszer biztosításával az állandóság megteremtése. Egészségnevelés, egészségvédelem, környezettudatosság.

Élelmezés, táplálás

Mini bölcsődénkben a reggelit tízórait ebédet uzsonnát a napközi konyha biztosítja. Különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetése orvosi-kórházi igazolás alapján biztosítjuk szükség szerint a diétás liszt-, glükóz-, laktóz mentes étkeztetést. Szülői kérésre, ételintolerancia meglétekor az intézmény biztosítja a speciális, otthonról hozott ételek tárolását és fogyasztását.

Kisgyermek táplálás:

Az étlapot a napközi konyha élelmezés vezetője állítja össze, esetlegesen diabétesz segítségével.

A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka törekedjenek az étkezési kedv fenntartására; az ételek megköstölése a kisgyermeknevelő által is fokozza az étel elfogyasztásához való kedvet, dicsérő szavai a

gyermekek elé kerülő étel milyenségét minősítik.

Szakmai programunk teljesülésének ellenőrzése, értékelése

A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot jól felszerelt intézményben. Feladatunk a mini bölcsőde működését szabályozó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés / Országos Bölcsődei Alapprogram, az intézmény Szakmai Programja, SZMSZ/ Szakmai programunk teljesülésének ellenőrzésében, értékelésében a mini bölcsőde kisgyermeknevelője és bölcsődei dajkája vesz részt. **Feladatok:** Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja. A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése. A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési rendszer kidolgozása, önképzés támogatása, továbbképzés tudatos tervezése. A bölcsődében folyó nevelés- gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése. **Az értékelés szempontjai:** folyamatos megfigyelések, ellenőrzések szempontjai, szülői visszajelzések. **A szakmai program módosításának és felülvizsgálatának indokai:** jogszabályi változások, a fenntartó által meghatározott változások, sikeres innováció beépítése a programba. **A mini bölcsőde szakmai programjának nyilvánossága:** Magyarbánhegyes község honlapján, Mini bölcsőde faliújságján, intézményvezető irodájában.

A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése

A bölcsődei gyermek - egészségügyi törzslap: (a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve) **Szempontok a megfigyeléshez:** családlátogatásról feljegyzés, a gyermek érzelmi állapota, szülőkhöz, társakhoz, kisgyermeknevelőhöz fűződő viszonya, gondozási műveletek alatti viselkedése, önállósodás, játéktevékenysége, mozgásfejlődése, mentális fejlődése. **Fejlődési napló:** tartalmazza a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente vezetve. **Üzenő füzet:** a beszoktatás folyamata, a nap folyamán új tevékenység, fejlődési változás, események, köszöntők, a gyermek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló szempontjai alapján) **Csoportnapló:** a csoportnapló naponkénti vezetése, bejegyzések.

Felvételi kérelem

Alulírott szülő / törvényes képviselő kérem gyermekem felvételét az Magyarbánhegyes Község Önkormányzata fenntartású Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde intézményébe.....időponttól kezdődően.

Anya adatai	Apa adatai
Név:	Név:
Leánykori név:	
Születési hely, idő:	Születési hely, idő:
Anyja neve:	Anyja neve:
Lakcím:	Lakcím:
TAJ:	TAJ:
Személyi ig.sz:	Személyi ig.sz:

Munkahelye, foglalkozása:	Munkahelye, foglalkozása:
Tel.szám:	Tel.szám:
E-mail cím:	E-mail cím:

Gyermek neve:	
Születési hely, idő:	
Állampolgársága:	
Anyja neve:	
Lakcím:	
TAJ:	

A felvétel időpontjára:

- a törvényes képviselő(k) és a gyermek személyes adatait tartalmazó jelentkezési lapot,
- a gyermek általános egészségi állapotát igazoló igazolást, státuslapot,
- a törvényes képviselő(k) és a gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a kereső tevékenységet folytatni kívánó szülő esetén a munkáltatói igazolást, vagy
- orvosi igazolást, amennyiben a bölcsődei ellátást a szülő tartós betegsége indokolja, vagy
- a szülő nevére szóló (nappali iskolarendszerű) iskolalátogatási igazolást
- a szept. 1. és dec. 31. között 3. életévüket betöltő gyermek törvényes képviselőjének nyilatkozatát arról, hogy a 3. életév betöltését követően a nevelési év végéig, a bölcsőde vagy az óvoda ellátást kívánja igénybe venni.
- kedvezményekre jogosító nyilatkozatot/igazolást.

Csalásban nevelt gyermekek száma kor szerint:.....év.....év.....év.....év.....év.....év

Gyermekorvos neve:.....

Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kapok. IGEN NEM

Dátum:.....év.....hó.....nap

.....

Szülő/törvényes képviselő aláírása

Megállapodás bölcsődei ellátásra

Megállapodás, amely létrejött egyrészlől, az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény) részéről, melynek adatai:

Magyarbánhegyesi Mesevár Óvoda és Bölcsőde

Ellátandó célcsoport: a mini bölcsődés gyermekek

másrészről az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről az alábbi gyermek vonatkozásában:

Családi neve:..... Utóneve:.....

Születési helye és ideje:.....

Anyja születési családi:..... Utóneve:.....

Lakcíme:..... Tartózkodási helye:.....

TAJ száma:.....

A gyermek szülői/ vagy törvényes képviselője:

Családi neve:..... Utóneve:.....

Születési családi neve:..... Utóneve:.....

Lakcíme:.....

Tartózkodási helye:.....

Személyi igazolványa száma:.....

TAJ száma:.....

A megállapodás tárgya

Az intézmény az igénybe vevő részére ellátást nyújt. Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik.

Az ellátás nyújtásának pontos helye: 5667 Magyarbánhegyes, Jókai u. 17/a.

1. Bölcsődei felvétel lehetőségei

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 42/A. § (1) bekezdés szerint: „Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.”

1.1. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

„Gyvt. 43. § (3) bekezdés a) - **ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -**

- aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- b) a védelembe vett gyermeket.”

1.2. Munkavállalói jogviszony igazolása

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről 36.§ -a alapján:

„ A keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsőde vezetőjének munkáltató igazolást nyújt be vagy bemutatja leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is.”

2. Az ellátás időtartama

Az ellátás kezdetének időpontja:.....év.....hó.....napja. Az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére határozat időtartamra .....év.....hó.....nap biztosítja.

3. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja

- Szakszerű gondozás – nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
- Napi négyeszeri étkezés,
- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- Egészségvédelem, egészségnevelés,
- Kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- Állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer),
- Egyéni bánásmód,
- Időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
- Az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,
- Személyes higiéne feltételeinek biztosítása, korcsoportnak megfelelő játékeszközök használatának biztosítása.

4. Tájékoztatási kötelezettség

Az ellátás megkezdésekor tájékoztatjuk a szülőket:

- adataik kezeléséről,
- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- a beszoktatás menetéről és rendjéről,
- az intézmény által vezetett rá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az intézmény házirendjéről,
- panaszjogok gyakorlásának módjáról,
- fizetendő térítési illetve gondozási díjakról,
- az ellátott jogait védő és képviselő érdekképviselői fórumról.

5. A bölcsőde a szülő számára biztosítja

- a házirend megismerését,
- az adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba,
- szülői értekezlet, egyéni beszélgetés lehetőségét vezetővel, kisgyermeknevelővel,
- nyílt napokon történő együttműködést,
- tájékoztatók, étrendek megismerését,
- gyermek bölcsődei életébe történő betekintést,
- érdekképviseleti fórumot.

6. Bölcsődei ellátás megszűnése

A Gyvt. alapján:

„42/A. §(1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

(5) A szolgáltatást igénybe vevő szülő kötelezettséget vállal a munkaviszonyában történő változás bejelentéséről. Ha bármelyik szülő munkaviszonya megszűnik az intézmény a megállapodási szerződéstől egyoldalúan elállhat illetve felbonthatja azt. Arra vonatkozólag is kötelezettséget vállal, ha munkaviszonyát más helyen tölti be, mint a megállapodás megkötése idejében.

7. Szülők, törvényes képviselők jogai, kötelességei

A szülő tudomásul veszi, hogy köteles:

- a bölcsődei házirend betartására,
- együttműködni a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,
- a megállapodásban foglalt, - az intézmény részéről fennálló - kötelezettségek elmulasztása esetén a panaszával az Érdekképviseleti Fórumhoz, a bölcsőde vezetőjéhez, az intézmény igazgatójához, a fenntartóhoz, valamint a gyermekjogi képviselőhöz fordulni. A fenntartó döntésének felülvizsgálata a bíróságtól kérhető,

- a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz köteles adatot szolgáltatni.

Az Intézményben az Ön területileg illetékes Gyermekjogi képviselője:

Vetési Csilla

Elérhetősége /fogadóóra időpontja: telefonos egyeztetéssel Tel: +36-20-489-9626, melyen elérhető *hétfőtől-csütörtökig: 08:00-16:30. Pénteken: 08:00-14:00 óra között*

E-mail címe: csilla.vetesi@ijb.emmi.gov.hu

Fogadóóra időpontja: minden hónap 2. kedd 13-15.00 óráig

Fogadóóra helye: Békés Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

5600 Békéscsaba , Degré u. 59.

Levelezési cím : Békés Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

5600 Békéscsaba Degré utca 59.

A fenti elérhetőségek sikertelensége esetén az **IJSZ zöldszáma hívható: 06/80/620-055**

A jogvédelmi képviselő az Integrált Jogvédelmi Szolgálat (IJSZ) munkatársa.

A jogvédelmi képviselő a Gyermekvédelmi Intézménytől független személy.

Magyarbánhegyes,.....

.....

Intézményvezető

Szülő

16. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény nevelőtestülete ..... év .....hó .....napján tartott értekezletén elfogadta.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.
Magyarbánhegyes, ... év ..... hónap.....nap

P. H.

.....
intézményvezető

Szülői szervezet jóváhagyó nyilatkozat

A *pedagógiai programot/módosítását* a szülői szervezet (közösség)..... év.....hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Magyarbánhegyes ..... év ..... hónap ..... nap

.....
szülői közösség képviselője

Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *vezetője* a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
fenntartó képviselője